

ÅRSREDOVISNING

för Svenska kyrkans nationella nivå 2020

Innehåll

En mänsklighet under samma himmel	4
Ett år vi aldrig kommer att glömma	5
Så styrs Svenska kyrkans nationella nivå	6
Så skapar Svenska kyrkan värde	6
Den nationella nivåns uppdrag	7
Kyrkostyrelsen	7
Målbilder 2030	8
Resultat av den nationella nivåns arbete	8
Den nationella nivåns bidrag till Agenda 2030	8
Effekter av Svenska kyrkans arbete i Sverige och världen	8
Omvärldsfaktorer som påverkar prioriteringar	9
Dialog med intressenter	11
Från policy till lärande	11
Året som gått	12
Ett år av pandemi	12
Företräderskap	12
Act Svenska kyrkan	16
Stöd till stift för utveckling av församlingslivet	17
Stöd till en god förvaltning	21
Inomkyrklig reglering	25
Svenska kyrkan under pandemin	27
Förvaltningsberättelse	28
Flerårsanalys 2020	33
Resultaträkning	34
Balansräkning	35
Förändring av eget kapital	36
Kassaflödesanalys	37
Noter	38
Styrelsen för trossamfundet Svenska kyrkan	54
Revisionsberättelse	55
Bestyrkanderapport	57

TEXT: Kyrkokansliet

PRODUKTION: New Normal

FOTO OMSLAG: Magnus Aronson/Ikon

ARTIKELNUMMER: SK20239

FÖR MER INFORMATION: svenskakyrkan.se

TELEFON: 018-16 95 00

Inledning

Denna årsredovisning avser verksamheten på Svenska kyrkans nationella nivå under året 2020 och inkluderar även årets hållbarhetsredovisning. Redovisningen ger en inblick i arbetet för ett hållbart samhälle och en hållbar kyrka med fokus på året som gått. Uppdraget är stort och arbetet är därför både brett och omfattande. Därför kan enbart en mindre del av allt som kyrkostyrelsen ansvarar för lyftas fram.

Hållbarhetsredovisningen (sidorna 6–27) är upprättad i enlighet med Global Reporting Initiative, GRI:s Standards nivå Core och är översiktligt granskad av extern revisor. Den lagstadgade hållbarhetsrapporten ingår i årsredovisningen (definierad på sida 31).

GRI-indexet finns på: svenskakyrkan.se/gri-index-2020

En mänsklighet under samma himmel

ÄRKEBISKOPEN HAR ORDET

Det gångna året går till historien som *Coronaåret*. Viruset gjorde det hur tydligt som helst att vi är en enda mänsklighet under samma himmel. Ofta har vi klagat över individualism och förlust av det gemensamma. Och så händer det paradoxala: Ett virus skapar en allt genomträngande gemensam verklighet – samtidigt som smittorisken isolerar oss från varandra. Aldrig har vi upplevt att vår individuella hälsa är så beroende av den globala hälsan.

Snabba och genomgripande omställningar blev nödvändiga och genomfördes. Kanske ett välbehövligt genrep inför de omställningar som klimatkrisen kommer att kräva?

I vår kyrka har diakoni och digitalisering hamnat särskilt i fokus. Människor har fått hjälp med grundläggande behov. Gudstjänstlivet har digitaliserats. Själavården har ökat markant, inte minst genom efterfrågan på Jourhavande präst.

Genom pandemin har det blivit än tydligare att vi befinner oss i ett massivt teknikskifte. Det kan jämföras med den revolution som boktryckarkonstens genomslag för 500 år sedan innebar. Digitaliseringen håller på att förändra samhället. Arbetsmarknaden kommer att påverkas, liksom vår syn på arbete, integritet och vad som egentligen utgör det mänskliga. Nya former av sårbarhet uppstår. Alla konsekvenser kommer inte på en gång. Somligt kommer smygande, annat språngvis. Vaksam teologisk analys och noggrann etisk reflektion behövs.

Samtidigt går nuvarande teknikutveckling lika lite att stoppa som boktryckarkonsten då. Även om den virtuella verkligheten aldrig kan ersätta den verkliga, är fördelarna med en fungerande digital infrastruktur tveklöst tydliga.

Varje ny teknologi har villkor och konsekvenser. För närvarande är det tre digitaliseringsnöter som vi för vår kyrkas skull behöver knäcka: initialt dyra investeringar, kraven på säkerhet och kraven på jämlikhet. Den första nöten, investeringarna, innebär att om inte tillräckligt många är med blir det en förlustaffär för alla; om tillräckligt många är med blir det en vinstaffär för alla. Den

Foto: Magnus Aronson/Ikon

andra nöten, säkerheten, innebär att många små system som kommunicerar med varandra och länkas till ett stort system innebär en större säkerhetsrisk än ett gemensamt system, eftersom varje kopplingsställe utgör en svag punkt. Den tredje nöten, jämlikheten, innebär att om inte alla får ta del av fördelarna med det pågående teknikskiftet får vi en ökande klyfta där somliga blir "left behind", akterseglade. Det är inte hållbart i längden. Inte för intet talar de globala hållbarhetsmålen om "leaving no one behind". Teknikskiftet i vår kyrka behöver vara inkluderande, inte exkluderande.

Det finns ingen anledning att romantisera utmaningarna vi står inför, men vi vet och ser många gånger att "i svagheten blir kraften störst" (2 Kor 12:9). Och Gud har inte har gett oss modlöshetens ande, utan kraftens, kärlekens och självbesinningens (2 Tim 1:7). Utmanade är vi, men aldrig utan hopp!

ANTJE JACKELÉN
ÄRKEBISKOP OCH ORDFÖRANDE I KYRKOSTYRELSEN

Ett år vi aldrig kommer att glömma

GENERALSEKRETERAREN HAR ORDET

Året 2020 var ett annorlunda år – ett år av pandemi, oro, död, sorg och saknad. Ett år vi aldrig kommer att glömma. Våra liv har förändrats och vi människor har inte kunnat mötas fysiskt. Många har förlorat sina inkomster och de som är mest utsatta har drabbats allra värst. Svenska kyrkan har liksom andra verksamheter utsatts för prövningar, men har ställt om sitt arbete för att minska smittspridning, bidra till samhället och fullgöra sitt uppdrag.

Vi som verkar inom Svenska kyrkan har upplevt hur Svenska kyrkans tjänster efterfrågats. Människor som inte vanligtvis deltar i gudstjänster eller annan församlingsverksamhet har under året sökt sig till Böneweppen, Jourhavande präst och digitala gudstjänster. Inte minst har Jourhavande präst haft stor betydelse i många människors liv. SOS Alarm uppmärksammade därför Svenska kyrkan särskilt genom att tilldela 112-priset till Jourhavande präst, ett pris som årligen går till aktörer som gjort betydande samhällsinsatser i samband med kris eller annan händelse.

Den nationella nivån har arbetat hårt för att axla rollen som en sammanhållande kraft i Svenska kyrkan. Att flera digitala verktyg redan fanns på plats vid pandemins utbrott har underlättat arbetet och en stor del av planerad verksamhet har därför kunnat genomföras under året trots pandemin. Vi har fört dialog med regering, myndigheter och civilsamhällets organisationer, deltagit i samhällsdebatten och påverkat genom exempelvis remissvar. I samverkan med andra organisationer har Svenska kyrkan bidragit till praktiskt arbete under pandemin.

Den nationella nivåns arbete ska stödja stiftens och bidra till att det lokala församlinglivet även fortsättningsvis, utifrån sina lokala förutsättningar, ska kunna möta samtidens utmaningar. Med kyrkomötets beslut och kyrkostyrelsens långsiktiga mål som grund fortsätter strävandena för en ökad samverkan och digitalisering i hela Svenska

Foto: Magnus Aronson/Ikon

kyrkan. Likaså vill kyrkostyrelsen bidra till en gemensam effektiv administration och förvaltning så att församlingarna får utrymme att fullgöra sin grundläggande uppgift. Vi ska därför fortsätta att stärka engagemanget för Svenska kyrkans arbete, grundat i kristen tro, för andlig, social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet.

För allt detta behöver vi stärka tilliten inom Svenska kyrkan, öka känslan av samhörighet mellan församlingar, stift och nationell nivå samt vara medvetna om att pandemin inte är över. Vi måste också ha en beredskap för andra framtida kriser. Och i detta ska vi vara frimodiga. De värden Svenska kyrkan bidrar med i samhället och i resten av världen är både efterfrågade och relevanta, även för framtiden.

HELÉN OTTOSSON LOVÉN
GENERALSEKRETERARE

Så styrs Svenska kyrkans nationella nivå

Så skapar Svenska kyrkan värde*

Svenska kyrkans mission uttrycks i kyrkoordningens beskrivning av församlingarnas syfte, "Att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas". Evangeliet om Jesus Kristus är fundamentet för detta, gemensamt för hela den världsvida kyrkan.

Med detta som grund arbetar Svenska kyrkans nationella nivå för att skapa värde i samhället i Sverige och globalt. Effekten som eftersträvas är ett mer hållbart samhälle såväl andligt och existentiellt som ekonomiskt, ekologiskt och socialt. Genom fyra uppdrag stödjer den nationella nivån arbetet i stift och församlingar för att åstadkomma önskad effekt. Förutsättningarna för arbetet ligger i Svenska kyrkans samlade tillgångar.

Läs om hur Svenska kyrkan skapar värde i samhället i Sverige och globalt: svenskakyrkan.se/sa-skapar-svenska-kyrkan-varde

*Ordet värde ingår i hållbarhetsredovisningens terminologi och i den värdeskapande modell för nationell nivå som kyrkostyrelsen nyligen beslutat om.

Under pandemin är det många äldre som på grund av karantän behöver hjälp med att få hem mat, mediciner, hygienartiklar med mera. I juni samordnade Svenska kyrkan de ideella insatserna i 72 kommuner. Foto: Alex Giacomini/Ikon

Den nationella nivåns uppdrag

Den nationella nivån är en sammanhållande kraft för Svenska kyrkan och bidrar till att uppdraget som fastställts i kyrkoordningen genomförs både rikstäckande och i internationellt samarbete. Kyrkostyrelsen styr och samordnar förvaltningen av den nationella nivåns uppgifter och företräder Svenska kyrkan. Detta sker genom fyra uppdrag:

STÖD TILL STIFTEN FÖR UTVECKLING AV FÖRSAMLINGSLIVET

Uppdraget omfattar allt från stöd till kyrkans sociala arbete, metoder och verktyg för rättighetsbaserat arbete, forskning och analys till kulturarvsfrågor. Kyrkostyrelsen ansvarar även för Svenska kyrkans utbildningsinstitut som utbildar framtidens diakoner, församlingspedagoger, kyrkomusiker och präster samt för Svenska kyrkan i utlandet som verkar genom utlandsförsamlingar för svenskar utomlands.

FÖRETRÄDARSKAP

Den nationella nivån företräder, genom kyrkostyrelsen, hela Svenska kyrkan i relation till beslutsfattare

och andra kyrkor och samfund. Den nationella nivån deltar i flera ekumeniska samarbeten i Sverige och internationellt. I arbetet ingår även internationellt utvecklingsarbete och humanitärt arbete, som bedrivs under namnet Act Svenska kyrkan.

STÖD TILL EN GOD FÖRVALTNING

Stödet vänder sig till hela Svenska kyrkan och omfattar gemensamma administrativa lösningar, digitalisering, kanslistöd och nationella ramavtal för inköp och finansiella placeringar i gemensamma etiska fonder.

INOMKYRKLIG REGLERING

Den nationella nivån tar löpande fram underlag för förankring, fastställande av Svenska kyrkans böcker och beslut om förändringar i kyrkoordningen. Kyrkoordningen beslutas av kyrkomötet som slår fast vilka gemensamma regler som gäller för hela Svenska kyrkan, hur beslut fattas och ansvarsfördelningen mellan de tre nivåerna. Detta innefattar också verksamheter som att genomföra kyrkoyal.

Kyrkostyrelsen

Kyrkostyrelsen leder och samordnar förvaltningen av den nationella nivåns uppgifter enligt bestämmelser i kyrkoordningen. I uppdraget ingår att verkställa de uppdrag som kyrkomötet ger och till dem lämna skrivelser med verksamhetsinriktning och årsredovisning för den nationella nivån. Kyrkostyrelsen företräder Trossamfundet Svenska kyrkan, till exempel genom remissvar, uttalanden och officiella kontakter. I teologiska och ekumeniska frågor samråder kyrkostyrelsen med biskopsmötet.

Kyrkostyrelsen består av ärkebiskopen och fjorton ledamöter med lika många ersättare. De väljs för en period om fyra år. Dessutom väljs en annan biskop som ersättare för ärkebiskopen som är ordförande.

För att skapa ett långsiktigt hållbart kyrkoliv i Svenska kyrkan, effektivisera och bidra till ansvarsfördelning mellan stift och nationell nivå pågår fördjupade samtal mellan kyrkostyrelsens arbetsutskott och stiftsstyrelsernas presidier. Kyrkostyrelsen och biskopsmötet möts också kontinuerligt i separata överläggningar. Kyrkostyrelsen inbjuder företrädare för stiftens domkapitel till gemensamma överläggningar, och möter stiftens egendomsförvaltningar till samråd om förvaltningen av prästlönetillgångarna.

Det dagliga arbetet på kyrkostyrelsens kansli, kyrkokansliet, leds av generalsekreteraren, som utses av kyrkostyrelsen.

Läs mer om kyrkostyrelsen: svenskakyrkan.se/kyrkostyrelsen

1.

År 2030 har vi stärkt förmågan att bidra till ett församlingsliv som utifrån lokala förutsättningar kan möta samtidens utmaningar.

2.

År 2030 har vi stärkt relevansen och engagemanget för Svenska kyrkans arbete, grundat i kristen tro, för ett hållbart samhälle i Sverige och i världen.

3.

År 2030 har vi bidragit till utveckling av en effektiv styrning, administration och förvaltning i Svenska kyrkan, så att församlingarna kan fullgöra sitt grundläggande uppdrag.

Målbilder 2030

Mot bakgrund av kyrkoordningens beskrivning av den nationella nivåns uppdrag och det som sker i vår omvärld, fastställde kyrkomötet 2018 tre övergripande målbilder för kyrkostyrelsen till år 2030. Under 2020 har ett utvecklingsarbete av den nationella nivåns styrmodell fortsatt.

Den nationella nivåns verksamhetsidé utgår från kyrkoordningen omsatt i en övergripande styrning. Verksamheten har sorterats under de fyra övergripande uppdragen och knyter an till målbilderna.

Resultat av den nationella nivåns arbete

Önskat resultat av nationella nivåns uppdrag i förhållande till Svenska kyrkan som helhet kan beskrivas i fyra punkter. Eftersom de fyra uppdragen är ömsesidigt beroende av varandra blir resultaten inbördes förstärkande och verkar för det gemensamma målet, ett hållbart kyrkoliv.

- **Ett levande församlingsliv som svarar mot samhällets utmaningar** bygger på omvärldsbevakning, forskning samt dialog och samverkan med stiftens om den grundläggande uppgiftens utmaningar och behov av stöd.
- **En erkänd part i ekumenik och samhällsutveckling** är ett resultat av den nationella nivåns samtliga uppdrag som skapar förutsättningar för ett aktivt och synligt deltagande på ekumeniska och andra samhällsliga plattformar, liksom samverkan med myndigheter och civilsamhällesorganisationer som gör skillnad i människors liv.

- **En effektiv förvaltning och samverkan** är både resultatet av administrativ samverkan inom hela trossamfundet och av utvecklingen av kansliets interna arbetsprocesser.
- **Ett sammanhållet trossamfund** är resultatet av arbetet med trossamfundets ramverk, kyrkoordningen och processer för gemensam beredning av ärenden till Kyrkomötet.

Den nationella nivåns bidrag till Agenda 2030

Hösten 2015 enades världens länder om 17 hållbarhetsmål, Agenda 2030. Tillsammans formar målen en gemensam karta som ska vägleda världen till en hållbar utveckling. Ledorden i Agenda 2030 är att ingen ska lämnas utanför och målen ska genomföras, med särskild hänsyn till de människor och samhällen som har sämst förutsättningar. Målet *god hälsa och välbefinnande* (mål 3) belyses i de insatser som kyrkostyrelsen har satsat extra på under året med anledning av pandemin.

Läs mer om vårt bidrag till Agenda 2030:
svenskakyrkan.se/agenda2030

Effekter av Svenska kyrkans arbete i Sverige och världen

Den nationella nivån beskriver verksamheten utifrån ekologiska, ekonomiska och sociala hållbarhetsdimensioner med ett eget tillägg i en andlig och existentiell dimension. Svenska kyrkan verkar i samhället och bidrar på så sätt till de globala hållbarhetsmålen i Sverige och globalt.

Kyrkostyrelsen integrerar olika hållbarhetsdimensioner i verksamheten, både när den styrs, genomförs och följs upp. Det innebär att hållbarhetsarbetet ska bäras av alla anställda och förtroendevalda på den nationella nivån. Illustrationen visar de fyra hållbarhetsdimensioner som ska genomsyra verksamheten.

- **Andlig hållbarhet** handlar om att ge en teologisk grund för värderingar och ställningstaganden som främjar existentiell hälsa och livsmod.
- **Ekologisk hållbarhet** handlar om att hushålla med naturresurserna och värna miljön.
- **Ekonomisk hållbarhet** handlar om att ekonomiska resurser används och förvaltas hållbart.
- **Social hållbarhet** handlar om att verka för de mänskliga rättigheterna, tillit, inkludering och egenmakt.

Omvärldsfaktorer som påverkar prioriteringar

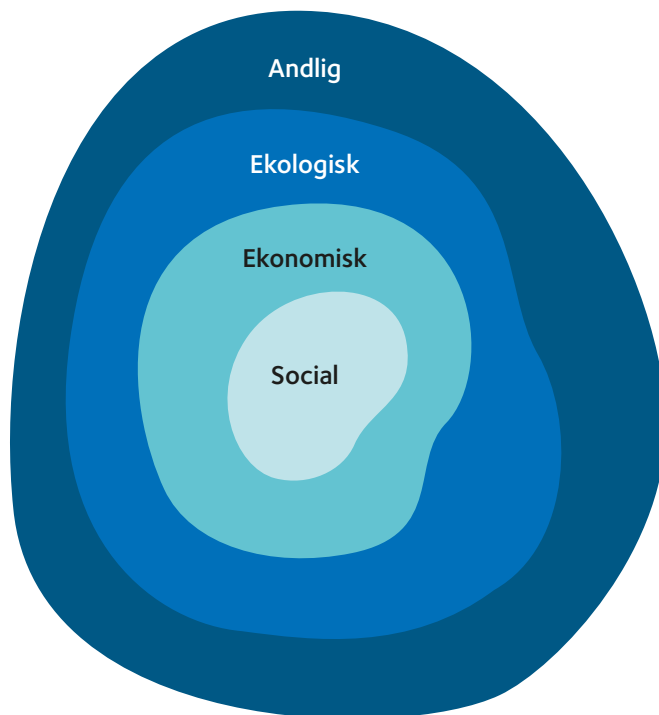
I kyrkostyrelsens årliga skrivelse om verksamhet och ekonomi för den nationella nivån tre år framåt presenteras teologiska utgångspunkter utifrån Svenska kyrkans givna kallelse att i ord och handling förkunna evangelium. En omvärldsbeskrivning presenteras också årligen för att synliggöra faktorer som Svenska kyrkan förhåller sig till i planeringen av sin verksamhet. Dramatiska trendbrott är sällsynta och mycket av det som präglat tidigare års analys står i mer eller mindre obruten kontinuitet med tidigare år. Coronapandemin har för 2020 dock inneburit en snabb omställning i stora delar av verksamheten, likaså omprioriteringar i vissa avseenden. Nedan följer några exempel för att illustrera kyrkostyrelsens prioritering av verksamhet som svarar mot faktorer i omvärlden.

I kyrkostyrelsens skrivelse *Verksamhet och Ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2020–2022* finns omvärldsbeskrivningen i sin helhet.

Läs kyrkostyrelsens skrivelse inklusive omvärldsbeskrivningen: svenskakyrkan.se/kyrkomotet

RELIGIONENS ROLL I SAMHÄLLET

Kunskap om och förtrogenhet med kristen tro, tradition och språk minskar och människors relation till Svenska kyrkan försvagas. De resurser och den andliga motståndskraft som Svenska kyrkan förvaltar är central, men begränsas hos allt fler genom att det saknas förförståelse och nycklar som skulle göra arvet av berättelser, liturgi och bön med existentiell bärkraft tillgängligt. Att visa på evangeliet för tro och livsmod är därför angeläget. Exempel på den nationella nivån bidrag är:

- Insatser för att öka kunskapen om kristen tro och om Svenska kyrkans roll i samhället.
- Utbildningar av diakoner, församlingspedagoger, kyrkomusiker och präster vid Svenska kyrkans utbildningsinstitut.
- Stöd till satsningar på barn och unga.

UTBREDD PSYKOSOCIAL OHÄLSA

Många människor lider av psykisk ohälsa och samhällets offentliga funktioner har svårt att möta de ökande behoven. Som förvaltare av ett rikt arv av berättelser om det mänskliga livets utsatthet och möjligheter har kyrkan en särskild uppgift, stor erfarenhet och kompetens att ta människors behov av mening och vägledning på yttersta allvar. Exempel på den nationella nivån bidrag är:

- Samordning av insatser för själavård och livsnära samtal.
- Stöd till Svenska kyrkans familj rådgivning.

SOCIAL UTSATTHET

Svensk välfärd är offentligt finansierad med låga kostnader för den enskilde. Utgifterna väntas öka väsentligt snabbare än skatteunderlaget de närmaste åren, vilket sätter välfärden under ekonomisk press. Växande socioekonomiska klyftor och förändrad demografi innebär ett ökat behov av civila aktörers insatser. Kyrkor och andra

Foto: Magnus Aronson/Ikon

religiösa gemenskaper bidrar till att bevara människors värdighet och hopp genom diakonalt arbete i Sverige och runt om i världen för att minska människors utsatthet. Exempel på den nationella nivåns bidrag är:

- Stöd till utveckling av det diakonala arbetet i församlingarna genom stiftet.
- Samordningsinsatser som handlar om stöd till människor som står utanför arbetsmarknaden.
- Långsiktigt och humanitärt utvecklingsarbete genom Act Svenska kyrkan.

ÖKAD MIGRATION

Antalet människor på flykt fortsätter att växa under 2020 till nästan 80 miljoner enligt FN-organet UNHCR, på grund av krig, förföljelse och naturkatastrofer. FN förutspår att antalet människor på gränsen till svält fördubblas under 2020 till 265 miljoner människor som en direkt konsekvens av pandemin. Exempel på den nationella nivåns bidrag är:

- Arbete med flyktingar och integrationsfrågor, inte minst med ensamkommande barn.
- Långsiktigt utvecklingsarbete, humanitärt arbete och interreligiös dialog.

GLOBAL KLIMATKRIS

Världen är mitt uppe i en pågående klimatkris. De allra mest utsatta drabbas först och hårdast av klimatförändringarna. Globala koldioxidutsläppen måste minska med 45 procent fram till år 2030. Svenska kyrkans ansvar för skapelsen och framtiden aktualiseras i samtal kring teknikutveckling, politik, förvaltningsarbete och teologi. Exempel på den nationella nivåns bidrag är:

- Den nationella nivåns eget klimatarbete.
- Stöd till stift och församlingar inom klimatområdet genom Svenska kyrkans färdplan för klimatet.

MINSKADE MEDLEMSTAL

Prognoser över framtida medlemsutveckling och framtida intäkter från kyrkoavgiften visar en nedåtgående trend. Värdet av en tro på Kristus, en kristen gemenskap och Svenska kyrkans relevans i samhället behöver därför ständigt aktualiseras. Samverkan inom Svenska kyrkan för att visa på mening och sammanhang är central, likaså behövs samverkan för att kunna bedriva kostnadseffektiv, kvalitativ och hållbar verksamhet. Exempel på den nationella nivåns bidrag är:

- Satsningar för ökad kännedom om Svenska kyrkans verksamhet.
- Kostnadseffektivitet genom samverkan och digitalisering

I PANDEMINS KÖLVATTEN

Världen upplever för närvarande en tid av sjukdom, oro, död och sorg, med svåra långsiktiga effekter för samhället. Trossamfundens bidrag har efterfrågats i krisen, inte minst det diakonala och själavårdande arbetet. Likaså har människors längtan efter att fira gudstjänst inneburit att nya former utvecklats i församlingarna. Exempel på den nationella nivåns bidrag är:

- Diakonala insatser och utveckling av digitala mötesplatser för samtal och gudstjänstliv.
- Långsiktigt och humanitärt utvecklingsarbete genom Act Svenska kyrkan.

Dialog med intressenter

Kyrkostyrelsens arbetsutskott och stiftens presidier diskuterar framtidsfrågor och prioriteringar. Även på tjänstemannanivå sker viktigt arbete för att utveckla verksamheten. Svenska kyrkan möter också regelbundet beslutsfattare, myndigheter och civilsamhälle. Som investerare och inköpsorganisation står den nationella nivån i en bred kontakt med företrädare för näringslivet, både på det nationella och internationella planet. Sveriges kristna råd, Kyrkornas världsråd, Lutherska världsförbundet, Europeiska kyrkokonferensen, Sveriges Interreligiösa Råd och andra organisationer och nätverk utgör centrala forum för dialog och samverkan. Andra organisationer i civilsamhället i Sverige och internationellt är också viktiga intressentgrupper för skapelsens integritet och mänsklig värdighet, exempelvis i det konkreta utvecklingsarbete inom Act Svenska kyrkan och i stödet för det diakonala utvecklingsarbetet som bedrivs på församlingsnivå.

Utöver den egna årliga omvärldsbeskrivningen inhämtas regelbundet allmänhetens synpunkter genom omvärlds- och medieanalyser samt enkätundersökningar. Sammantaget ger allt detta en bild av hur kyrkostyrelsen prioriterar och utvecklar stödet till stift och församlingar.

Läs mer på: svenskakyrkan.se/hur-vi-prioriterar

Från policy till lärande

Målsättningar, verksamhetsplaner, policyer, uppförandekoder och rutiner konkretiserar hur den nationella nivån ska utforma och genomföra sitt arbete. Effekterna av arbetet följs upp genom intern kontroll av hur rutiner efterlevs, medarbetarenkäter, statistikinsamling om miljöpåverkan, facklig samverkan, dialog med stift, leverantörer, företag och med de fonder vi investerar i. Effekterna beskrivs i en årlig verksamhetsredovisning tillsammans med hållbarhetsredovisningen, som är ett led i uppföljningsarbetet. Hållbarhetsredovisningen genomgår dessutom en översiktlig granskning.

Annan kvalitetssäkring sker genom miljödiplomering av den nationella nivån och genom certifiering mot Core Humanitarian Standards, CHS. Miljödiplomeringen är Svenska kyrkans system för miljöledning.

Läs mer om det interna regelverket och hur arbetet styrs: svenskakyrkan.se/hallbarhetsredovisning-och-styrning

Läs mer om Core Humanitarian Standards: corehumanitarianstandard.org

Kyrkornas världsråd, KV

Kyrkornas världsråd, KV, är en gemenskap av 348 kyrkor vars huvudsakliga mål är kristen enhet och samverkan mellan kyrkor för fred och rättvisa. KV samlar kyrkor och samfund i över 110 länder och representerar 500 miljoner kristna från olika traditioner. Svenska kyrkan är medlem sedan KV grundades 1948.

Sveriges kristna råd

I Sveriges kristna råd möts 26 medlemskyrkor och tre observatörer fördelade på fyra kyrkofamiljer. I dessa rymms de olika kristna traditionerna i vårt land. Rådet länkar samman medlemskyrkornas eget arbete genom att erbjuda mötesplatser för idéutbyte, utveckling och samordning.

Lutherska världsförbundet, LVF

Lutherska världsförbundet, LVF, samlar 145 kyrkor inom den lutherska kyrkofamiljen till gemenskap och arbete för att förändra människors livsvillkor. LVF representerar 74 miljoner människor i 98 länder. Svenska kyrkan är medlem sedan LVF grundades 1947 i Lund.

FRÅN POLICY TILL LÄRANDE

STYRNING OCH LEDNING

Verksamhetsplaner
Program- och projektplaner
Nyckeltal
Styrkort

LAGAR OCH INTERNT REGELVERK

Kyrkoordineringen
Uppförandekod
Policyer
Riktlinjer
Arbetsordning

GENOMFÖRANDE

Tydlig ansvarsfördelning
Processer för integrering
Utbildningsinsatser
Standarder

UPPFÖLJNING OCH LÄRANDE

Medarbetarenkäter
Datainsamling för miljöpåverkan
Dialog med fackliga representanter
Utvärderingar

TRANSPARENS

Act Svenska kyrkans klagomålsfunktion
Extern revision
Hållbarhetsredovisning/-rapportering
Annan kommunikation
Öppenhet genom offentlighetsprincipen

Året som gått

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

Ett år av pandemi

Några månader in på 2021, när denna rapport skrivs, har världen upplevt drygt ett år av pandemi. En tid av sjukdom, oro, död och sorg. Coronapandemin har också påverkat människors dagliga liv, arbete och sociala relationer. Myndigheternas åtgärder för att stoppa smittspridningen har påverkat många människors förmåga att försörja sig och den som redan befinner sig i en utsatt situation har fått det sämre.

I kristider kan den kristna tron mer än någonsin visa på ett trotsigt hopp och skapa mening och gemenskap i människors liv. Trossamfundens bidrag och verksamhet har också efterfrågats under året som gått, inte minst de diakonala och själavårdande bidragen. Likaså har människors längtan efter att fira gudstjänst och att be inneburit att nya former och forum utvecklats i församlingarna. Det värde Svenska kyrkan skapar har både haft betydelse och har synliggjorts under året som gått.

Ärkebiskopen har fått genomslag i media om livet i ovisshet som en andlig motståndskraft i pandemitider, bland annat genom vårens bok *Otålig i hoppet, teologiska frågor i pandemins skugga*.

Svenska kyrkan har förändrat sin verksamhet under 2020. Tidigt i pandemin myntades devisen *Vi ställer inte in, vi ställer om och upp*. Trots en del inställda evenemang har samtidigt en stor del av planerad verksamhet kunnat genomföras genom de digitala verktyg som redan fanns etablerade. Pandemin har även påskyndat effektivisering av nya digitala arbetsätt och motiverat minskat resande.

Kyrkostyrelsen gör inte anspråk på att ge en heltäckande bild av den nationella nivåns breda verksamhet. Den lyfter enbart några exempel från året som gått.

EN SAMMANHÅLLANDE KRAFT I SVENSKA KYRKAN

Den nationella nivån har enligt kyrkoordningen ett sammanhållande, samordnande och företrädande ansvar. Ett exempel är utjämningsystemet som bidrar till utjämnning av strukturella och ekonomiska olikheter i Svenska kyrkan, för att ge så lika förutsättningar och så likvärdig verksamhet över hela landet som möjligt. Kyrkostyrelsens styrning genom de tre långsiktiga målbilderna som kyrkomötet fast-

ställt ligger som grund för den nationella nivåns arbete och hållbarhetsdimensionerna integreras i verksamheten.

Företräderskap

SVENSKA KYRKAN I SAMHÄLLET

Kyrkostyrelsen tar tillsammans med ärkebiskopen och övriga biskopar ansvar för Svenska kyrkans företräderskap och deltar i samhällsdebatten. Kyrkostyrelsen har under året fört dialog med regering, myndigheter och internationella organ genom bland annat medverkan i statliga utredningar och påverkan genom remisser. Under året har kyrkostyrelsen avgett 27 remissvar, varav tre var spontanremisser.

Läs kyrkostyrelsens remissvar: svenskakyrkan.se/press/remiss-svar-och-yttranden

Ärkebiskopen har under året fört flera samtal med kultur- och demokratiminister Amanda Lind angående restriktioner vid kulturevenemang, diakoni och krisberedskap samt inom begravningsverksamheten. Kulturministern publicerade även ett samtal med ärkebiskopen om tro, gemenskap och samhällsförändring på sin Facebooksida.

Under året har Svenska kyrkan agerat i frågor som rör ensamkommande ungas situation, äldres vård, lagstiftning om företags sociala och miljömässiga ansvar samt i frågan om skuldavskrivning för utvecklingsländer. Svenska kyrkan har också väddat till regeringen att ta emot barn från flyktingläger i Grekland. Samtal har förts med EU-kommissionär Ylva Johansson om EU:s migrationspolitik. Under året utsågs Svenska kyrkan till ledamot i det rådgivande EU-organet *Europeiska ekonomiska och sociala kommittén*, vilket innebär en möjlighet att påverka.

Act Svenska kyrkan är en stark röst i utvecklingspolitiska frågor såväl i Sverige som internationellt genom multilaterala samarbeten och allianser med andra civilsamhällesorganisationer, framför allt inom FN-systemet. Flera av Svenska kyrkans samarbetspartner, samt Kyrkornas världsråd och Lutherska världsförbundet, tog avstånd från president Trumps avtal för fred mellan Israel och Palestina, ett avtal som förhandlats fram mellan USA och Israel utan representation av palestinier.

Kungaparet tänder ljus i Uppsala domkyrka under den nationella minneshögtiden. Foto: Magnus Aronson/Ikon

Prästen Camilla Lif utsågs i juni till ledamot i den kommission regeringen tillsatt för att utvärdera Sveriges åtgärder för att begränsa smittspridningen under pandemin.

STATLIGA BIDRAG FÖR STÖDJANDE ARBETE I PANDEMIN

Svenska kyrkan har under året fått 25 mnkr från regeringen för stödjande verksamhet under pandemin, varav 19 mnkr har använts i församlingarnas arbete. Medlen har bland annat bidragit till Jourhavande präst i samarbete med SOS Alarm, digitala gudstjänstsatsningar samt till kommunikativa satsningar under advent och julhelgerna. En digital lösning för familjerådgivning har utvecklats. Den kan också användas för handledning och samtal i mindre grupper.

Svenska kyrkan har fått 5 mnkr från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor som under året använts till akuta insatser för barn i missbruksfamiljer, ensamkommande ungdomar och hemlösa. Medlen har också använts till att höja kompetensen för att möta människor med psykisk ohälsa och för att leda samtal med sörjande i grupp. Svenska kyrkan ansökte om ekonomiskt bidrag och fick nästan 5 mnkr från Radiohjälpen för aktiviteter för riskgrupper under pandemin och för sommaraktiviteter för barn och unga. Svenska kyrkan har även fått nära 5 mnkr från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, som bidrag till koordineringsarbete av matinköp till personer i riskgrupp som bor hemma.

EN SAMMANHÅLLANDE KRAFT UNDER PANDEMIN

Större delen av året har präglats av krishantering och krisledning med täta avstämningar och intensifierad kontakt med myndigheter och beslutsfattare. Svenska kyrkan har bland annat medverkat frekvent i krissamordningen vid MSB, Myndigheten för stöd till trossamfund, i Regeringens råd för kontakt med trossamfunden och i Migrationsverkets etiska råd. Kontinuerliga överläggningar har också skett med Sveriges Kommuner och Regioner.

Biskoparna har i samverkan med kyrkokansliet bidragit till rekommendationer till församlingarna vad gäller de restriktioner som införts under året för att motverka smittspridning. Den nationella nivån har också bidragit med juridiska bedömningar till stöd för församlingar och stift. Kontinuerlig information och stöd har utformats, i takt med restriktionerna, inte minst till kör- och musikverksamheten. Svenska kyrkans externa webbsida och intranät har uppdaterats dagligen.

Biskoparna tillsammans med kyrkostyrelsens remissvar påverkade regeringen att göra det enda undantaget på den utökade restriktion om högst åtta personer vid allmän sammankomst. Regeringen fattade beslut om att i enlighet med kyrkans förslag tillåta möjligheten att samla upp till 20 personer under begravningar.

Funktionen *Support diakoni* inrättades tidigt under pandemin på nationell nivå för att stödja och tillgängliggöra metoder och verktyg för beredskap i stift och församlingar

I oktober återbegravdes kraniet av en same på Lycksele kyrkogård i närvaro av Sametingets ordförande och ordföranden i Samiska rådet. Kvarlevorna repatrierades av Statens historiska museum och är ett led i arbetet för att återbörda samiska kvarlevor, en fråga som Svenska kyrkan är engagerad i. Foto Robert From

för lokal omställning. En samlings sida skapades på våren för att kommunicera Svenska kyrkans förhållningssätt under pandemin.

Läs om Svenska kyrkan under pandemin: svenskakyrkan.se/corona

Biskoparna publicerade i januari biskopsbrevet *Fira nattvard*. Brevet följdes av rekommendationer i biskoparnas pastorala råd med rubriken *När vi inte kan fira nattvard under coronakrisen*.

Läs biskopsbrevet: svenskakyrkan.se/biskopsbrev

MINNESHÖGTID I ALLHELGONAHELGEN

På alla helgons dag genomfördes på ärkebiskopens initiativ en nationell minneshögtid i Uppsala domkyrka med anledning av pandemin. Högtiden ägde rum i närvaro av kungaparet och ett inspelat tal framfördes av riksdagens talman. Ekumeniska och interreligiösa företrädare, representanter från myndigheter och sjukvård medverkade. Minneshögtiden direktsändes i TV4 och präglades av Faurés requiem, vars sju satser uttrycker sorg, förlust och hopp.

BEGRAVNINGSVERKSAMHETEN

Svenska kyrkan har som huvudman för begravningsverksamhet samverkat intensivt med representanter från

Myndigheten för stöd till trossamfunden, Sveriges kristna råd, Sveriges interreligiösa råd, Stockholms kyrkogårdsförvaltning och begravningsbyråbranschen under pandemin. Den nationella nivån har också vid möten med statsförvaltningen och regioner lyft frågor om exempelvis miljötillstånd och nya regler till följd av pandemin.

I september överfördes rådgivning och utbildning i Svenska kyrkans begravningsverksamhet från Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation till kyrkokansliet. En funktion med särskild kompetens har etablerats och integrerats som en del av det ordinarie arbetet. På Svenska kyrkans externwebb finns nu en sida som riktar sig till närstående som ska ordna begravning under pandemin där bland annat frågan om livesända begravningar aktualiseras.

JOURHAVANDE PRÄST

För att möta det ökade behovet av samtalsstöd under pandemin krävdes utökade samtalstider och personalförstärkning. Jourhavande präst och Sverige-finska telejouren Papu har kommunicerats, särskilt under november och december, med budskapen *En annorlunda jul* och *Du är inte ensam*. Tjänsten har varit öppen dygnet runt under de större helgerna. Under 2020 ökade antalet samtal till Jourhavande präst med nästan 31 procent och chattar ökade med 74 procent.

Under den digitala bokmässan hölls Svenska kyrkans program i en bokhandel i Stockholm. Kulturminister Amanda Lind och ärkebiskop Antje Jackelén samtalande om det samhällsekonomiska värdet av Svenska kyrkans bidrag till Sveriges kultur och kulturarv under ledning av Dag Tuvelius från kyrkokansliet. Foto: Magnus Aronson/Ikon

ÖVERENSKOMMELSE OM VOLONTÄRINSATSER OCH KOORDINERING AV MATINKÖP

Tidigt under pandemin, när behovet ökade av att skydda äldre och andra riskgrupper som var i karantän i sina hem, slöts en avsiktsförklaring mellan Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Sveriges Kommuner och Regioner och de fem största civilsamhällesaktörerna, däribland Svenska kyrkan. Avtalets fokus var att med hjälp av volontärer säkra leveranser av mat och mediciner. Svenska kyrkan kom att bli den organisation som koordinerade insatser i flest antal kommuner. I juni var Svenska kyrkan samordnande organisation i 72 kommuner. Den 31 oktober avslutades den nationella samordningen och ansvaret återgick till kommunerna. Många församlingar har dock fortsatt arbetet på egen hand.

KULTURARV, KYRKOR OCH FASTIGHETER

Svenska kyrkan verkar för att det kyrkliga kulturarvet ska vara en angelägenhet, en resurs och ett levande kulturarv för alla människor. Samverkan sker med Kulturdepartementet, Riksantikvarieämbetet och länsstyrelser. Svenska kyrkan får ett ekonomiskt bidrag, kyrkoantikvarisk ersättning, från staten med 460 mnkr årligen. Ett nytt IT-stöd för hantering av bidraget har införts under året. IT-stödet innehåller funktioner för att söka, bereda, besluta, rekvidrera och följa upp användningen av ersättningen.

[Läs mer om det kyrkliga kulturarvet: svenskakyrkan.se/kulturarv](https://svenskakyrkan.se/kulturarv)

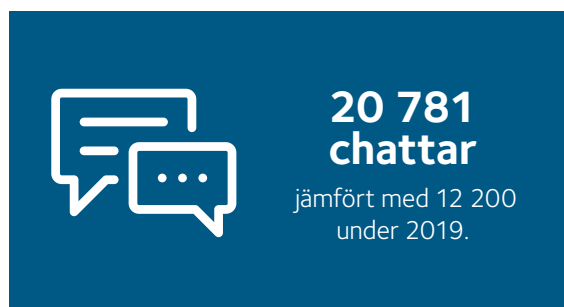

Foto: Magnus Aronson/Ikon

KULTURENS SAMHÄLLSEKONOMISKA BETYDELSE

I samband med den digitala bokmässan och Svenska kyrkans program *Se människan* offentliggjordes rapporten *Svenska kyrkans samhällsekonomiska bidrag till kultur och kulturarv*. Den överlämnades till kultur- och demokratiminister Amanda Lind under ett samtal med ärkebiskopen. Rapporten har också presenterats i ett panelsamtal med Handelshögskolans rektor och ordföranden för Sveriges Kommuner och Regioner.

Enligt de beräkningar som finns i rapporten är det samhällsekonomiska värdet av Svenska kyrkans kulturverksamhet 2,3 miljarder kronor om året. Som jämförelse lyfter rapporten fram att den summan motsvarar mer än hälften av statsbudgetens utgifter för regional tillväxt och mer än en åttondel av statsbudgetens utgifter för kultur.

Läs mer om Svenska kyrkans kulturverksamhet och rapporten:
svenskakyrkan.se/kultur-och-kulturarv

Se människan fick rekordhöga tittar- och lyssnarsiffror i år. Antalet visningar under den digitala bokmässan uppgick till nästan 46 800 i november. Motsvarande siffra föregående år var drygt 11 800 visningar. I början på februari 2021 är antalet visningar på Youtube uppe på 61 000.

Ta del av samtalen från *Se människan*: svenskakyrkan.se/bokmassan

Svenska kyrkan har också bidragit till Göteborgs filmfestivals program och delade ut Svenska kyrkans filmpris Angelos till dokumentären Cinema Pameer, som skildrar en biograf i Kabul, en oas i den krigsdrabbade staden.

Act Svenska kyrkan

Svenska kyrkans långsiktiga internationella utvecklings-samarbete genomförs i land- och regionprogram, humanitära program samt i program för global policydialog. Samarbetet med lokala aktörer bidrar till att människor själva ska få makt att forma sina liv och skapa en hållbar utveckling. Den tematiska profilen i Act Svenska kyrkan är genusrättvisa, teologi i långsiktigt arbete och lokal-baserat psykosocialt stöd i humanitärt arbete. På grund av pandemin har arbetet fått mer fokus på könsrelaterat våld än planerat, liksom på andra delar som rör jämställdhet, social trygghet och nödvändig vård.

I många programländer märks fortsatta tendenser till ett minskat demokratiskt utrymme, vilket påverkar möjligheterna för Act Svenska kyrkan och partnerorganisationerna att verka. För de flesta av Svenska kyrkans partnerorganisationer blev 2020 ett besvärligt år även om flexibla lösningar för stöd utarbetats under året. Det digitala arbetssättet har förändrat förutsättningarna för både påverkansarbete, deltagande i internationella konsultationer och kommunikation med samarbetspartner. Många aktörer och beslutsfattare har blivit mer tillgängliga, samtidigt som den digitala formen ger mindre utrymme för samtal i anslutning till möten.

Svenska kyrkan har inlett samtal med nya partner i Mellanöstern som hanterar frågor kring identitet, religionsdialog och fred. Bland annat har Act Svenska kyrkan inlett partnerskap med den libanesiska organisa-

tionen Dawaer som stärker unga att tänka självständigt, öka faktagranskning och förhålla sig till näthat.

DIALOG MED SIDA

Sida beslutade på sommaren att avsluta det strategiska partnerskapet med Act Svenska kyrkan inom det humanitära insatsarbetet, vilket genererade mycket dialogarbete med Sida och medial debatt om vikten av att stödja lokala aktörer. Samtidigt återcertificerades Act Svenska kyrkan, som första organisation i världen, enligt *Core Humanitarian Standard*, CHS, för sitt kvalitativa arbete. Under året genomfördes arbete för att få till stånd ett förnyat partnerskapsavtal med *European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations* som administrerar EU:s humanitära medel. I januari 2021 beviljades Act Svenska kyrkan ett nytt sjuårigt partnerskapsavtal. Dialogen om det framtida partnerskapet med Sida fortsätter.

I augusti gjordes en katastrofinsamling till följd av explosionen i Beirut som gav goda resultat. Act Svenska kyrkans partner i Syrien fortsätter att genomföra humanitära insatser trots begränsningar av material, mat, mediciner, skydd och framkomlighet. Det svåra ovädet som drog in över Filippinerna i november drabbade 1,5 miljoner människor och Act Svenska kyrkan beviljades medel från Sida för att tillsammans med kristna rådet i landet möta behoven där.

LOKALBASERAT PSYKOSOCIALT STÖD

Act Svenska kyrkan har tillsammans med lokala civilsamhällesorganisationer påbörjat en utbildning i lokalt baserat psykosocialt stöd i Haiti. Syftet är att stärka motståndskraften mot politisk oro, återkommande naturkatastrofer

och pandemins konsekvenser. Lokala partnerorganisationer i Sydsudan arbetar kontinuerligt med att sprida kunskap om pandemin på landsbygden och i flyktingbosättningar. Dock fick en av de utbildningar som skulle genomföras under hösten skjutas upp.

BESÖK I SVERIGE

I början på året besökte generalsekreteraren Kenneth Mtata från det kristna rådet i Zimbabwe Sverige. Han uppmanade oss att bidra till att motverka landets oroligheter och den ekonomiska och sociala krisen samt fortsätta ge bistånd efter att landet drabbats av torka och översvämningar.

Kyrkostyrelsens internationella råd har etablerat en internationell referensgrupp. Gruppen möttes första gången i januari och består av 13 representativa samarbetspartner. Gruppens synpunkter om teologiskt förhållningsätt, genus och interreligiös dialog kommer att tas tillvara i Act Svenska kyrkans strategier.

Läs mer om Act Svenska kyrkan: svenskakyrkan.se/act

INSAMLADE MEDEL

Insamlingen för 2020 innebar ett resultat på 155 mnkr. Det totala resultatet hamnade 38 mnkr under det ursprungliga målet, som vi tvingades revidera med anledning av pandemin. Insamlingsaktiviteter ställdes in och fysiska möjligheter att ta upp kollekter minskade. Privatpersoners gåvor har däremot ökat jämfört med föregående år, liksom anslag från stift och församlingar.

Julinsamlingen *För varje flickas rätt till ett värdigt liv* genomfördes till största del digitalt och ett nytt samarbete med Tradera möjliggjorde för församlingar att sälja saker på nätet istället för i traditionella basarer. Svenska Fotbollförbundet gav stöd till julinsamlingen genom att landslagsspelare läste den manifestation som tagits fram med koppling till Lucia och flickors rättigheter. Även förbundskaptenen medverkade i en kort film till stöd för kampanjen.

Stöd till stift för utveckling av församlingslivet

STIFTSDIALOG PÅ FÖRTROENDEMANNANIVÅ

Kyrkostyrelsens arbetsutskott och samtliga stiftsstyrelserers presidier genomför gemensamma rådgivande samtal som bidrag till kyrkostyrelsens beredning till kyrkomötet. Det pågår en dialog om den nationella nivåns prioriteringar för framtiden.

Stiftsstyrelserna har under året betonat vikten av kontinuerlig omvärldsanalys och forskning för att bidra med fortsatta prognoser vad gäller medlemsutveckling, kollekter och ekonomi. Det är också angeläget med stöd för kommunikation, att kunna erbjuda digitala lösningar för

Vi lever alla under samma himmel och har samma rättigheter. Men beroende på var vi föds, eller vilket kön vi har, ser verkligheten olika ut. Act Svenska kyrkans julinsamling 2020. Foto:TrueNorth/Ikon

Inspelning av julgudstjänst i Domkyrkan i Göteborg. Foto: Kristin Lidell/Ikon

erfarenhetsutbyte och att tillhandahålla användbara stödredskap för kärnverksamheten. Även stöd för strategisk kompetensförsörjning, klimatstrategier och social hållbarhet är något som stiftens uttryckt som fortsatt viktigt. Årets överläggningar genomfördes digitalt och innehållet färgades av de nya verksamhetsmässiga och ekonomiska förutsättningar som pandemin innebär.

STÖD FÖR DIGITALISERING OCH NYA ARBETSSÄTT

Pandemin har visat hur digitaliseringen gett förutsättningar för församlingar, stift och den nationella nivån att upprätthålla stora delar av den normala verksamheten med färre fysiska möten. Det är betydelsefullt att hitta ett tilltal för att kommunicera kristen tro, tillgänglig på flera sätt och att finnas i de kanaler där människor befinner sig. Den digitala närvaron har haft stor betydelse under året och kommer även att ha det framöver. När kyrkan och resten av samhället kan återgå till ordinarie verksamhet kommer digitala mötesformer att ha vunnit terräng och etablerat sin funktion.

Antalet tryckta produktioner minskade i antal under året och de flesta produktioner är idag digitala. Kontorsprogramvaran blir i allt större utsträckning verktyg för samverkan och förutsätter därför att arbetsgrupper av olika slag kan dela dokument och verktyg för att öka samverkan. Olika lösningar för bland annat video, chatt och interna varianter av sociala medier är också användbara redskap.

EN KYRKA PÅ NÄTET

Svenska kyrkan fortsätter att vara en kyrka på nätet, genom att kommunicera och skapa kännedom om kyrkans verksamhet via Svenska kyrkans officiella kanaler på sociala medier, framför allt Facebook, Twitter och Instagram.

Idag sänder cirka 160 församlingar gudstjänster live via Svenska kyrkans webb, dubbelt så många sänder live via sociala medier. Den nationella nivån har bidragit med teknisk och metodisk support samt juridiskt stöd. I december omfattades 260 lokala webbsidor av Svenska kyrkans gemensamma Stimlicens, jämfört med ett tiotal vid årets början.

ARBETE MOT DISKRIMINERING OCH ÖKAD TILLGÄNGLIGHET

En digital utbildning om funktionsvariationer med särskilt fokus på neuropsykiatriska funktionsnedsättningar har tagits fram. Externwebben har tillgänglighetsanpassats utifrån det nya statliga Tillgänglighetsdirektivet.

Under året har arbetet fortsatt med att skapa en gemensam resursbank, en rättighetsportal, för inspiration och kompetens i stift och församlingar. Portalen utgår från FN:s konventioner om mänskliga rättigheter och lanseras under 2021. Syftet är att komma åt grundorsaker som gör att människor hamnar i utanförskap och utsatta situationer samt slå vakt om varje människas okränkbara värde och värdighet.

BARNETS RÖST

I samarbete med Västerås stift genomfördes en dialog med barn i åldrarna 4–17 år kring framtidsfrågor i Svenska kyrkan. Intervjuer med stöd av bilder användes genomgående som metod för samtalen. Rapporten *I ögonhöjd – Barnets röst om Svenska kyrkans prioriterade områden 2021–2023* har presenterats för Barnombudsmannen, Socialstyrelsen och andra myndigheter samt för företrädare för civilsamhället. Ett annat exempel på barns delaktighet i Svenska kyrkans omvärldsanalys är det arbete som gjorts i Luleå stift i samverkan med den nationella nivån och som behandlar barns språk och kulturella tillhörighet, *Barnets röst – min plats, mitt språk*.

SOCIAL HÅLLBARHET

Under året har ett större arbetsmarknadsprojekt i samarbete med några stift avslutats och metodmaterial har publicerats på intranätet för församlingarnas fortsatta arbete. Arbetet har förstärkts med projektmedel på 7 mkr från Europeiska socialfonden, ESF, för samverkan med sex stift i projektet Plats i Svenska kyrkan, som ska ta tillvara metoder och arbetssätt för praktik och arbetsträning. Syftet är att öka kompetens och bidra till kvalitetsutveckling på samtliga nivåer i Svenska kyrkan.

För närvarande är tolv stift involverade i programmet Social hållbarhet – tillit och demokrati. Utifrån de

erfarenheter som finns i stiftet genomförs metod- och kompetensutveckling för integration och ett socialt hållbart samhälle.

EN VÄRLD AV GRANNAR

I programmet *Interreligiös praktik för fred – En värld av grannar* fördjupas relationer med andra samfund och religiösa organisationer för ökad samexistens och ett socialt hållbart Europa. Arbetet i programmet sker i samarbete med människor på flykt. Med anledning av pandemin har Ärkebiskopens möte, programmets Summit, skjutits fram ett år och kommer att genomföras under våren 2022. Men en pre-summit genomfördes med 70 deltagare från 15 länder i Malmö innan pandemin tilltog. Programmet utmärkte sig under året genom att få ett pris från föreningen Diversity Index Award för sitt mångfaldsarbete.

Läs mer om En värld av grannar:
svenskakyrkan.se/migration/envarldavgrannar

NY PLATTFORM FÖR EKUMENIK OCH INTERRELIGIÖS SAMVERKAN

I december antog kyrkostyrelsen Svenska kyrkans plattform för ekumenik och interreligiös samverkan för nationell nivå och till inspiration för stift och församling. Plattformen är utarbetad i enlighet med utgångspunkter angivna i kyrkoordningens fjortonde avdelning (59 kap. KO). Dokumentet anger teologiska utgångspunkter, riktning och vägval för Svenska kyrkans engagemang under de närmaste fem åren.

REGNBÅGSNYCKELN

12 nya församlingar och pastorat har under året tilldelats hbtq-märkningen Regnbågsnyckeln, för en mer inkluderande kyrka.

GUDSTJÄNSTLIV

För att uppmärksamma påskens budskap publicerades annonser i större tidningar där ärkebiskopen tillsammans med respektive stifts biskop lyfte fram påskan och inbjöd till webbsänd gudstjänst. Parallellt kommunicerades även Jourhavande präst och Bönewebsen som banners på nyhetssidor och i sociala medier. Under stilla veckan och påskhelgen sändes sju gudstjänster från Uppsala domkyrka, varav långfredagens och påskdagens gudstjänster direktsändes.

ADVENTS- OCH JULSATSNING MED DIGITALA GUDSTJÄNSTER OCH KONserter

Under advents- och julhelgen producerades konserter i församlingar runt om i Sverige, från Nederluleå i norr till Lund i söder. Där fanns adventsmusik och psalmer i klassisk tappning, psalmer tolkade av folkmusiker och soul- och jazzimprovisationer.

På webben gjordes hänvisningar till församlingarnas digitala gudstjänster och konserter samt information om stöd och samtal. En film som förklarar hur Svenska kyrkan ställt om visades i SVT och annonser för lokal- och riksmidia framställdes i samarbete med biskoparna.

Konserterna nådde nära 570 000 tittare via sociala medier och webb, flest på Facebook, Youtube och svenskakyrkan.se. 3,5 miljoner kontakter nåddes av annonserna på Facebook. Flera av konserterna hade en inbjudan att sjunga tillsammans, exempelvis konserten från Umeå på första advent som lockade över 113 000 besökare.

Bönewebsen har utvecklats under året. Under allhelgonahelgen var det möjligt att tända och placera sina ljus på en digital karta och under julhelgen visades ljusen under rubriken *Nu tändas tusen juleljus* både på externwebben och Bönewebsen.

På Bönewebsen kan du tända ett ljus eller be en bön:
be.svenskakyrkan.se

GUDSTJÄNST PÅ ANDRA SPRÅK

Kyrkohandböcker på några nationella minoritetsspråk, finska, nord-, lule- och sydsamiska samt meänkieli togs i bruk på pingstdagen och firades i särskilda mottagningsgudstjänster i flera domkyrkor. Kyrkomötet 2020

Julen 2020 bjöd Svenska kyrkan på digitala julkonserter. Bilden är tagen i Umeå stads kyrka under inspelning av den första konserten i serien. Foto: Matilda Audas Björkholm/Ikon

beslutade att anta Kyrkohandbok för Svenska kyrkan på romska där ett urval på romska i fyra dialekter finns. Den börjar användas på pingstdagen 2021.

Den nordsamiska psalmboken som består av 346 psalmer, evangeliebok och en bönbok lanserades i december efter 20 års arbete och remissförfaranden.

UNDERVISNING OCH LÄRANDE

Den digitala resursbanken inom det nationella programmet för lärande och undervisning håller på att byggas upp och ska tillhandahålla material, metoder och idéer till alla som arbetar med undervisning i kristen tro i församlingarna. En lansering är planerad att ske under 2021.

I augusti lanserades enkätverktyget Konfirmandportalen som gör det möjligt för medarbetare att ställa frågor till sina konfirmander i början, under tiden och i slutet på konfirmandtiden. Redan i början på september fanns 91 användare. Under året har även nya riktlinjer för konfirmandarbetet tagits fram.

Svenska kyrkan har medverkat i ett europeiskt ekumeniskt forskningsprojekt som fokuserat på hur pandemin berört församlingslivet och vilken roll digitala kommunikationsformer har spelat för pastoral och kyrklig praktik.

Läs rapporten Svenska kyrkan online:
svenskakyrkan.se/forskning

Teologi i tiden är en podd som startats under året. I den resonerar forskare om aktuella samhällsteologiska frågor.

Ta del av podden Teologi i tiden:
svenskakyrkan.se/forskning/teologi-i-tiden

UTBILDNINGSPORTALEN

Utbildningsportalen är en ny lärplattform som lanserades i början på sommaren. Den används inom den nationella nivån och är etablerad i fem stiftskanslier. Det är en digital tjänst som erbjuds till självkostnadspris till stift och församlingar. Vid årets slut hade portalen 87 online-utbildningar. Portalen har cirka 40 ledarledda kurser som ges på distans. Exempel på kurser är Svenska kyrkans historia, Introduktionsutbildning för anställda inom utlandskyrkan och flera utbildningar inför kyrkovalet. Sedan starten har cirka 2 000 medarbetare genomfört en eller flera utbildningar och cirka 10 000 har besökt portalen.

SVENSKA KYRKANS UTBILDNINGSSINSTITUT

Året har inneburit en omställning av tidigare platsbunden till nätbaserad undervisning med en snabbt utvecklad digital metodik. Från mitten av mars till läsårets avslutning i juni var undervisningen enbart digital för utbildningsprogrammen till diakon, församlingspeda-

gog, kyrkomusiker och präst. Det nya läsåret började i månadsskiftet augusti – september med möjlighet till undervisning på plats både i Lund och i Uppsala, men från november blev undervisningen på nytt nätbaserad och kommer inte att genomföras på utbildningsorterna förrän tidigast i mitten på april.

Resultaten av en omfattande utvärdering av utbildningsreformen och de fyra profilutbildningarna under de första läsåren 2014-2019 presenterades i december. Den är vägledande för fortsatt utvecklingsarbete med programutbildningarna. Under höstterminen 2020 fanns drygt 220 studerande vid utbildningsinstitutet.

Läs mer om utbildningsinstitutets verksamhet:
svenskakyrkan.se/utbildningsinstitutet

SVENSKA TEOLOGISKA INSTITUTET

Svenska teologiska institutet i Jerusalem, STI, är inriktat på religionsteologi och religionsmöten, särskilt mötet mellan kristendom och judendom samt ekumeniska kontakter med kristna ur olika kyrkotraditioner. Studerande från hela världen och medarbetare från Svenska kyrkan deltar i institutets programutbud. All utbildning avbröts dock i mitten på mars med anledning av pandemin och lokalanställda permitterades i slutet på våren. Institutet stängde också för besökare efter det israeliska hälsoministeriets rekommendationer. Under året har finansieringen av institutet stärkts genom att *Krister Stendahls stiftelse för akademisk forskning och utbildning vid Svenska teologiska institutet i Jerusalem* bildats och att Lunds stift anslutit till samarbetet.

ARBETE BLAND SVENSKAR I ANDRA LÄNDER

Utlandsförsamlingarna har anpassat sin verksamhet till pandemin och många församlingar har gått på sparlåga och hållit stängt för fysiska besök under längre perioder. Detta har inneburit intäktsbortfall, permitteringar och uppsägningar av lokalt anställd personal. Den mobila verksamheten med resande präster har legat nere under året och medarbetarna har temporärt fått tjänstgöra i olika utlandsförsamlingar. Den stödjande verksamheten från Sverige har genomförts online.

Svenska kyrkan kommer att arbeta med konsekvenserna av den juridiska genomgång som genomförts i utlandsförsamlingarna. Syftet är att säkerställa att verksamheten bedrivs i ändamålsenliga former och i enlighet med gällande reglering i respektive land. Förutom dessa juridiska genomgångar kommer verksamhetsutredningar i samtliga utlandsförsamlingar utgöra förslag till kyrkostyrelsen för beslut om en hållbar organisation, där kyrkoråden blir alltmer självbärande och tar ansvar för verksamhet, fastigheter, personal och ekonomi.

Läs mer om Svenska kyrkan i utlandets arbete:
svenskakyrkan.se/iutlandet

Svenska kyrkan driver Svenska teologiska institutet i Jerusalem, STI. I januari, före pandemin, besökte statsminister Stefan Löfven institutet i samband med att han närvarade vid World Holocaust Forum. Han hälsas här välkommen av STI:s direktör Maria Leppäkari. Foto: Svenska Teologiska institutet

KLIMATNEUTRALITET I SVENSKA KYRKAN 2030

Med biskopsbrevet om klimatet som utgångspunkt antogs *Färdplan för klimatet* av kyrkostyrelsen i december 2019. Biskopsbrevet översattes också till engelska under året. Det övergripande målet är att hela Svenska kyrkan ska vara klimatneutral år 2030 och inte bidra till den globala uppvärmningen. Svenska kyrkan vill också verka för en värderingsförändring genom att lyfta andliga och existentiella aspekter av klimatkrisen. Kyrkostyrelsen har anslagit 25 mnkr årligen för att stödja stiftens personella resurser och finansiellt stöd för projekt inom färdplanens områden. Under 2020 har arbetet fokuserat på resursförstärkning i stiftens på och att sätta en rad pilotprojekt. Vid årsskiftet hade samtliga stift fått pengar för resursförstärkning. Färdplanens målområden:

- Kyrkans uppdrag
- Energianvändning i byggnader
- Produktion av förnybar el
- Transporter, resor, maskiner och markförvaltning
- Konsumtion och investeringar
- Klimatanpassning och krisberedskap
- Förvaltning av skog och mark

Stöd till en god förvaltning

ADMINISTRATIV SAMVERKAN

För att kunna verka rikstäckande för ett hållbart kyrkoliv och samtidigt hushålla med de samlade resurserna krävs samverkan och gemensamma lösningar. När frågan om besparingar påskyndas, som nu under pandemin, har kyrkan i sin helhet tvingats överväga ytterligare prioriteringar, effektivisering, digitalisering och nya arbetsformer. Därför fattade kyrkostyrelsen beslut om en långsiktig strategi för digitalisering och samverkan under våren. Strategin handlar både om att i samarbete med stiftens lyfta av församlingarnas administrativa bördor och om gemensamma digitala redskap för kärnverksamheten.

Mot bakgrund av den ekonomiska prognosen måste de flesta församlingar minska sina kostnader, liksom flera stift och den nationella nivån. Det är få församlingar som i framtiden kan eller bör ha en egen IT-drift. Det handlar om att vi behöver skapa en gemensam IT-plattform inklusive nätverk och grundläggande digitala verktyg, likaså gemensam löneservice, ekonomiservice, digitalisering av medlemskommunikation, dokument- och diariesystem samt elektroniskt arkiv.

Eftersom det hittills varit frivilligt att ansluta sig till de gemensamma stödprocesserna inom det administrativa

UPPFÖLJNING HÅLLBARHET

Genom att ställa krav på socialt ansvar, miljö- och klimathänsyn samt insatser mot korruption redan i offertförfrågan skickas en tydlig signal om att hållbara produkter och tjänster efterfrågas. I bedömningarna analyseras företagets kvalitet på sitt hållbarhetsarbete utifrån förutsättningarna att leva upp till Svenska kyrkans uppförandekod för leverantörer. Inköpsanalysen görs utifrån en bedömning av risknivå. Leverantörens bidrag till Agenda 2030-målen är också en del av analysen. Genom en inköpsportal på Svenska kyrkans intranät kan församlingar och stift ta del av hållbarhetsbedömningar, vilket kan bidra till att minska den egna miljöpåverkan.

En betydande del av den nationella nivåns inköp handlar om tjänster från svenska företag, vilka har en lägre hållbarhetsrisk. Ramavtalen som sluts för att möta behov i församlingar och stift gäller en bredd av produkter och tjänster, som inte sällan är förenade med en högre risknivå. År 2020 gjordes en intern riskbedömning på ramavtalen där det konstateras att cirka 30 procent av ramavtalen har en risknivå som är hög eller medelhög. Hållbarhetsuppföljningen fokuserar därför på dessa avtal. Under 2019 påbörjades en förstärkning av uppföljningsarbetet genom fördjupade granskningar av utvalda ramavtalsleverantörer, med hjälp av upphandlade externa konsulter. Två granskningar från 2019 följdes upp under 2020 och en ny påbörjades under slutet av 2020.

I slutet av 2020 uppdagades brister hos flera av våra leverantörer inom en rad olika affärsområden gällande risk för tvångsarbete i leverantörskedjor, specifikt uigurers situation i Kina. I samarbete med SKL Kommentus Inköpscentral och Regionernas kansli för hållbar upphandling påbörjades i december ett gemensamt uppföljningsarbete i denna fråga, som väntas fortsätta under hela 2021.

HÅLLBARA INVESTERINGAR

I slutet av 2020 förvaltade den nationella nivån ett kapital på 9,9 miljarder kronor. Kapitalet har ett avkastningskrav på 3 procent per år utöver inflationen sett över en rullande

tioårsperiod. Avkastningen ses som en resurs för att bekosta långsiktiga åtaganden och prioriterade områden inom stift och församlingar. Tyngdpunkten ligger på företag som visar ansvar inom sin verksamhet och tillverkning samt företag som tar fram varor och tjänster som bidrar till att lösa viktiga samhällsproblem. Investeringar görs också i gröna obligationer, det vill säga obligationer där kapitalet endast används för olika miljöprojekt. Svenska kyrkan investerar inte i företag som utvinnet fossil energi eller producerar vapen, tobak eller pornografi.

Svenska kyrkan utesluter bolag som bryter mot internationella normer för mänskliga rättigheter, miljöhänsyn och antikorrupcion, om de inte kan visa att de åtgärdar problemen. Den nationella nivån erbjuder församlingar, pastorat och stift att investera i Svenska kyrkans Ethosfonder som har låga avgifter och klarar finanspolycyns hållbarhetskrav. Vid årsskiftet 2020/2021 var 6,2 miljarder kronor investerade i Ethosfonderna.

En oberoende analys av Svenska kyrkans investeringar i aktier och företagsobligationer har gjorts 2018 och 2019 med stöd av verktyget PACTA för att säkerställa att förvaltningen utvecklas i linje mot Parisavtalets mål. Då inga väsentliga förändringar i portföljen har skett sedan dess har ingen ny analys genomförts. Utsläppen av koldioxid är liten och portföljens klimatpåverkan är därför låg.

Svenska kyrkan har under flera år drivit frågor om investeringar för rent vatten och hållbara städer i investerarnätverket *SISD, Swedish Investors for Sustainable Development*, som syftar till att främja investeringar inom de 17 globala utvecklingsmålen. I december uppvaktade nätverket riksdagens finansutskott och efterlyste åtgärder för ökat samarbete mellan finansmarknaden och den offentliga sektorn för att förverkliga Agenda 2030 och Parisavtalets mål.

Svenska kyrkan har undertecknat FN:s principer om ansvarsfulla investeringar, UNPRI, och deltar i en rad olika andra nationella och internationella initiativ.

[Läs hela rapporten Hållbara investeringar:](https://svenskakyrkan.se/hallbarainvesteringar)
svenskakyrkan.se/hallbarainvesteringar

KLIMATDATA

Källa	Klimatpåverkan 2020 (ton CO2e)	Utveckling sedan 2019	Utveckling över tid sedan basår	Basår
Energi	67,1	-4%	-61%	2015
Flyg	455,0	-79%	-86%	2015
Bil	18,0	-70%	-75%	2016
Tåg	0,8	-70%	-60%	2015
Kopieringspapper	0,7	-53%	-83%	2015
TOTAL	542,0	-76%		

Not: På grund av tryckfel i hållbarhetsredovisningen 2019 avseende energiutsläpp är minskningen för energi något lägre.

För mer information om vilka mätmetoder som används för att beräkna utsläpp, se:
svenskakyrkan.se/gri-index-2020

KLIMATDATA

Den nationella nivåns klimatpåverkan har minskat markant under 2020 jämfört med 2019. Utsläppet mätt i koldioxidequivivalenter är 542 ton, vilket är en minskning med 76 procent från 2019. Det beror till klart övervägande del på pandemin och dess inverkan på tjänsteresor, oavsett färdmedel.

Kyrkostyrelsen strävar efter att begränsa resornas utsläpp genom att välja färd sätt med mindre miljöpåverkan och i ökad utsträckning använda video- och telefonkonferenser. Målsättningen är att resa miljövänligt så långt det går och att ta ansvar för resterande utsläpp som inte går att undvika, genom Fairtrade certifierade klimatkompensationer. För att nå målsättningarna med färre och miljövänligare resor och på så sätt minska koldioxidutsläppen infördes i december 2019 en ny plattform för att påskynda en övergång till digitala möten.

På grund av verksamhetens karaktär, med en omfattande internationell verksamhet och utbyte mellan kyrkor och andra organisationer i andra länder, är flygresor ibland nödvändiga, men pandemin har visat att alla resor kanske inte är lika nödvändiga. Framöver kommer resandet därför sannolikt att ligga på en fortsatt lägre nivå jämfört med 2019.

Energiförbrukningen har minskat med 4 procent jämfört med 2019. Det är ett resultat av fortsatta energieffektiviseringar i kontorsmiljön och att datalagring i servrar har flyttats ut till extern miljö. Det är också en konsekvens av pandemin då elförbrukningen istället sker i hemmet.

Läs mer om den nationella nivåns miljömål:
svenskakyrkan.se/miljomal

INSATSER FÖR ATT FÖRHINDRA KORRUPTION OCH ANDRA OEGENTLIGHETER

Medarbetare på Svenska kyrkans nationella nivå omfattas av en antikorrupsionspolicy och uppförandekod för anställda. Uppförandekoden slår fast att det råder nolltolerans för korruption och att ingen som arbetar för eller representerar verksamheten får utnyttja sin maktposition på ett otillbörligt sätt. Risken för korruption bedöms vara störst inom det internationella arbetet, eftersom insatser och projekt utförs i flera länder där korruptionen är hög enligt *Transparency Internationals* index. Riskanalyser utförs därför för det övergripande internationella arbetet och för respektive region eller landprogram. Riskuppföljning görs också utifrån partners årliga räkenskapsrevision.

Act Svenska kyrkan och Svenska kyrkan i utlandet står under Svensk insamlingskontroll för 90-konton. Svensk Insamlingskontroll är en oberoende ideell organisation som i givarens intresse arbetar med kontroll av att insamlade medel används till rätt ändamål.

Andra riskområden gäller upphandlingar och representation. Policyer, riktlinjer och rutiner finns som adresserar dessa risker. Hantering av avtal och större inköp följs årligen upp. Systeminställningar och rutiner som kräver att det alltid är minst två olika roller som ska godkänna betalningar begränsar möjligheten att göra otillåtna betalningar. Kontot för representation följs upp rutinmässigt. En utökad rutinmässig uppföljning av avtal och större inköp gjordes under 2020 i enlighet med den handlingsplan som upprättades 2019. Resultaten från granskningen visar på vissa förbättringar jämfört med tidigare år, men granskningen behöver fortsätta även 2021 för att ytterligare öka kunskapen om interna rutiner.

VISSELBLÅSNING

Genom kollektivavtal har de anställda meddelarrätt motsvarande meddelarfriheten som grundlagarna ger åt offentliganställda. Därutöver omfattas den nationella nivån av visseblåsarlagen, (2016:749) om särskilt skydd mot repressalier för arbetstagare som slår larm om allvarliga missförhållanden. Det pågår ett arbete med att införa ett system för visseblåsning, som förväntas vara klart under 2022.

ACT SVENSKA KYRKANS KLAGOMÅLSFUNKTION

För den internationella verksamheten finns också en klagomålsfunktion dit misstankar om oegentligheter kan rapporteras av interna och externa intressenter samtidigt som konfidentialitet garanteras. Anmälningarna har sedan starten 2012 gällt sexuella trakasserier, orätt utnyttjande av inflytande och maktställning samt korruption och bristande ekonomisk intern kontroll. Arbetet med inkomna ärenden bidrar till viktiga slutsatser och lärande som bidrar till att förbättra ansvar och kvalitet i verksamheten.

Under 2020 gjordes 25 (21, 2019) nya anmälningar till klagomålsfunktionen. Av dessa var det 9 (5) som inte omfattades av funktionens ansvarsområde, där anmälaren i de flesta fall kunde hänvisas till andra kyrkliga enheter i Sverige. Resterande 16 (16) gällde verksamhet hos internationella partner eller kontextuella risker i programländer, förutom 1 (3) ärende som gällde Act Svenska kyrkan. 2 ärenden är fortfarande öppna vid ingången av 2021.

Majoriteten av anmälningarna gjordes under första halvåret 2020. I och med pandemin har antalet anmälningar minskat, vilket sannolikt visar på en minskad aktivitet och interaktion mellan människor i utvecklingsarbeten och humanitära samarbeten på grund av lokala restriktioner för att minska smittspridning.

ARBETSMILJÖ

Anställdas villkor, arbetsmiljö och utvecklingsmöjligheter utvärderas regelbundet genom medarbetarsamtal, medarbetarenkäter, skyddsronder, statistikinsamling

samt samarbete med fackliga företrädare. Även säkerhet och krisförberedande arbete ryms inom ramen för goda arbetsförhållanden där avtal med SOS International finns för att stärka skyddet för medarbetare på resa.

Året har präglats av pandemin och fokus har varit att stödja medarbetare och chefer i förändrade arbetsförhållanden. Under året uppdaterades arbetsmiljöpolicy och en fördjupad arbetsmiljöutbildning för chefer erbjöds. Utöver det systematiska arbetsmiljöarbetet och de årliga enkäterna genomfördes extra undersökningar för att identifiera nya behov med anledning av övergången till distansarbete. Arbetet med risk- och konsekvensanalyser förstärktes i samarbete med skyddsombuden. Stödjande insatser som till exempel digitala utbildningar om hemarbete, utökade möjligheter att låna hem arbetsutrustning, digitala hälsoinspiratörspass samt ökat chefsstöd har erbjudits under året.

Samtliga anställda på den nationella nivån omfattas av kollektivavtal och har tillgång till företagshälsovård för arbetsrelaterad ohälsa. Satsningar på friskvård sker i form av ett friskvårdsbidrag på 2 000 kronor per år, en friskvårdstimme i veckan och aktiviteter varje månad som arrangeras av arbetsplatsens hälsoinspiratörer. Med anledning av pandemin erbjöds alla medarbetare ett extra friskvårdsbidrag på 1 000 kr för det sista kvartalet och friskvårdstiden utökades till ytterligare 20 minuter per dag.

Medeltalet anställda vid Svenska kyrkans nationella nivå var 483 anställda, varav 63 var utlandsstationerade. Att värna mångfalden är viktigt för att Svenska kyrkan ska ha en samlad bredd av kunskap och erfarenheter. Riktlinjer för hantering av kränkande särbehandling finns.

Inomkyrklig reglering

I mars fattade kyrkostyrelsen beslut om riktlinjer för beslutsfattande under särskilda omständigheter, med anledning av den extraordinära situation som råder under pandemin. Det räcker därmed för samtliga ledamöter i Svenska kyrkans alla organ att närvara genom ljud- och bildöverföring i realtid, eller om detta inte är möjligt, enbart genom ljudöverföring i realtid.

DIGITALT KYRKOMÖTE

Årets kyrkomöte genomfördes i digital form, med begränsat antal ärenden och färre tjänstgörande ledamöter. Första sessionen, som förkortats med en arbetsdag,

Kyrkomötet 2020 skedde i digital form och med ett begränsat antal ledamöter på grund av pandemin. Foto: Magnus Aronson/Ikon

präglades av utskottsarbeten där 125 ledamöter och biskoparna deltog. Sessionen mynnade ut i 15 utskottsbetänkanden som behandlade sex skrivelser och 20 motioner. Kyrkomötet återsamlades för andra sessionen med 44 ledamöter fördelade i proportionalitet efter valresultatet och förhandlingarna med beslut direktsändes på webben.

BESTÄMMELSER

Under året har totalt 14 nya bestämmelser beslutats av kyrkostyrelsen. Ett exempel är en bestämmelse om insamling av verksamhetsstatistik till Svenska kyrkans statistikdatabas. Genom bestämmelsen klargörs vilken verksamhetsstatistik som ska inhämtas från församlingarna från den nationella nivån. Bestämmelsen öppnar också för en mera automatiserad process för statistikinhämtning. Beslutet träder i kraft den 1 januari 2022.

Läs mer om Svenska kyrkans bestämmelser:
svenskakyrkan.se/kyrkoordningen

Svenska kyrkan under pandemin

35 miljoner

Svenska kyrkan har under året fått **35 mnkr** i statliga bidrag med anledning av pandemin. **25 mnkr** från regeringen, **5 mnkr** från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor och **5 mnkr** från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Medlen har till största del fördelats till stift, pastorat och församlingar och har använts till bland annat akuta insatser för barn i missbruksfamiljer och som bidrag till koordineringsarbete av matinköp till personer i riskgrupp som bor hemma. Medlen har också bidragit till Jourhavande präst i samarbete med SOS Alarm, digitala gudstjänstsatsningar samt till kommunikativa satsningar under advent och julhelgerna.

Svenska kyrkan har även fått nästan **5 mnkr** från Radiohjälpen för aktiviteter för människor i riskgrupper under pandemin och för sommaraktiviteter för barn och unga.

I juni var Svenska kyrkan samordnande organisation i

72 kommuner

vad gäller ideella insatser som gjordes på grund av pandemin.

För perioden mars till juni uppger sex av tio församlingar att de ombesörjt leverans av matkassar och medicin till människor i karantän.

79%

Klimatpåverkan genom flygresor minskade med **79 procent** jämfört med 2019.

Den nationella nivåns klimatpåverkan har minskat markant under 2020 jämfört med 2019. Utsläppet mätt i koldioxid-ekvivalenter är 542 ton, vilket är en minskning med **76 procent** jämfört med 2019. Det beror framförallt på pandemin och dess inverkan på tjänsteresor.

I mars 2020 hade 12 procent av Svenska kyrkans församlingar erbjudit digitala gudstjänster och andakter. I juni var den siffran

84%

74%

Journalhavande präst har varit öppen dygnet runt under de större helgerna. Under 2020 ökade antalet samtal till Journalhavande präst med nästan **31 procent** och antalet chattar ökade med **74 procent**. SOS Alarm och Svenska kyrkan har under året stärkt sitt samarbete och fler ges chansen att prata med en präst.

270%

Bönwebben ökade kraftigt i betydelse under pandemin. Ljuständningen på Svenska kyrkans webbplats ökade med **270 procent** jämfört med förra året och **43 procent** fler har bätt böner via webbplatsen.

8 av 10

kyrkoherdar uppger att fler människor och nya målgrupper har deltagit i de digitala gudstjänsterna, jämfört med de fysiska gudstjänsterna. **Sju av tio** församlingar uppger att de vill fortsätta arbeta med digitala sändningar även efter pandemin.

Digitala möten och samtal ökade under våren kraftigt inom Svenska kyrkan. För kyrkokansliet ökade antalet från drygt 400 i januari månad till knappt **12 000** i maj och det förändrade arbetssättet fortsatte att utvecklas under året.

Förvaltningsberättelse

ALLMÄNT OM VERKSAMHETEN

Fördelningen av uppgifter inom Svenska kyrkan regleras i kyrkoordningen. Församlingen är den lokala pastorala nivån inom Svenska kyrkan med grundläggande uppgift att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Stiften, som är den regionala pastorala nivån, främjar och har tillsyn över församlingens liv medan den nationella nivån ger stöd till församlingens utveckling i huvudsak via stiftet, och på olika sätt beroende på skiftande behov hos församlingarna i respektive stift.

Den nationella nivån är en sammanhållande kraft för Svenska kyrkan och bidrar till att uppdraget fullgörs rikstäckande och i internationellt samarbete. Det sker genom att nationella nivå ansvarar för kyrkans gemensamma angelägenheter bland annat i fråga om inomkyrklig normgivning, överprövning av beslut, gemensam information, utbildning, ekumeniska relationer samt internationell diakoni och mission. Till uppdraget hör också att vara Svenska kyrkans röst såväl i det svenska samhället som internationellt samt bidra till att Svenska kyrkan som helhet är en positiv kraft för att samhället ska hålla ihop och inte dras isär.

STYRNING OCH LEDNING

Verksamheten på den nationella nivån bedrivs i Trossamfundet Svenska kyrkan, organisationsnummer 252002-6135, med säte i Uppsala. Kyrkomötet är Svenska kyrkans högsta organ på nationell nivå och dess 251 ledamöter väljs av medlemmarna, varav 249 väljs i direkta val och de återstående två väljs av kyrkoråden inom Svenska kyrkan i utlandet. Kyrkostyrelsen är Svenska kyrkans högsta ansvariga organ när kyrkomötet inte är samlat. Ärkebiskopen är ordförande och kyrkomötet utser övriga ledamöter för en period om fyra år. Den leder och samordnar förvaltningen av den nationella nivåns uppgifter. Kyrkostyrelsen handlägger ärenden enligt bestämmelserna i kyrkoordningen, beslutar i alla övergripande och löpande frågor på nationell nivå och företräder Svenska kyrkan. Kyrkostyrelsen är kyrkomötets beredande och verkställande organ. Det betyder att kyrkostyrelsen kan lägga fram förslag i olika frågor genom skrivelser till kyrkomötet. Den ska också utföra de uppdrag som kyrkomötet ger.

Direkt utsedda av kyrkomötet är även Läronämnden, Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar, Svenska kyrkans valprövningsnämnd och Svenska kyrkans överklagandenämnd. Kyrkostyrelsen har för mandatperioden utsett Svenska kyrkans internationella råd, Rådet för Svenska kyrkan i utlandet, Kyrkostyrelsens råd för administrativ samverkan i Svenska kyrkan, Kyrkostyrelsens musikråd samt Kyrkostyrelsens kapitalförvaltningsråd och ansvarar för dess övergripande verksamhet.

Kyrkokansliet i Uppsala är organiserat i elva avdelningar som genomför verksamheten på den nationella nivån. Kyrkokansliets arbete leds av en generalsekreterare. Den årliga styrningen, i relationen mellan kyrkomötet, kyrkostyrelsen, generalsekreteraren och avdelningschefer, består i huvudsak av processer för planering och processer för uppföljning av verksamhet och ekonomi. Årligen upprättas en budget för en period av tre år och en detaljerad budget för nästkommande år. Uppföljningsprocesserna sker löpande under året, med dialoger och avrapportering till kyrkostyrelsen var fjärde månad. Därtill finns en process för uppföljning i form av generalsekreterarens löpande rapportering till kyrkostyrelsen under året.

LEGAL STRUKTUR

Svenska kyrkans nationella nivå innehar dotterföretaget Svenska kyrkans förvaltningsaktiebolag och det vilande dotterföretaget Svenska kyrkans utbildningsaktiebolag. Förvaltningsaktiebolaget äger och förvaltar fastigheten Fjärdingen 15:2 i Uppsala, som tillgodoser kyrkokansliets huvudsakliga behov av kontorslokaler. Svenska kyrkans nationella nivå äger också andelar i intresseföretagen Fairtrade Sverige AB och Berling Media AB. Med hänvisning till 7 kap 3a§ i årsredovisningslagen upprättas ingen koncernredovisning på grund av ovanstående verksamheters ringa omfattning, i förhållande till den totala verksamheten på nationell nivå.

Inom ramen för verksamheten finns fyra filialer vilka utgörs av tre enheter inom Svenska kyrkan i utlandet vilka är placerade i Thailand, Hongkong och Italien samt i Israel (Svenska teologiska institutet i Jerusalem).

STIFTELSE

Svenska kyrkan på den nationella nivån förvaltar 70 (77) stiftelser med anknuten förvaltning. Stiftelserna är egna juridiska personer och separata årsredovisningar eller sammanställningar upprättas för dessa i enlighet med gällande lagstiftning. De ingår därför inte i balans- och resultaträkningen för Svenska kyrkan på nationell nivå. Tillgångarna i stiftelserna har vid årsskiftet ett redovisat värde på 284 (270) mnkr. Avkastningen från stiftelserna tillförs till stor del den verksamhet som bedrivs inom Svenska kyrkan på nationell nivå. Vissa stiftelser lämnar dock bidrag även till mottagare utanför Svenska kyrkan beroende på vilket ändamål som ska främjas. Stiftelserna kan delas upp i följande kategorier: internationell mission och diakoni, utbildning, forskning och kultur och Svenska kyrkan i utlandet.

VÄSENTLIGA HÄNDELSER UNDER 2020

Årets aktiviteter har på olika sätt främjat trossamfundets ändamål - att levandegöra evangeliet och göra Guds rike känt. Här nedan följer några av de mer betydelsefulla exemplen. För en mer detaljerad beskrivning av årets verksamhet se avsnittet Året som gått.

- Större delen av året har präglats av att hantera konsekvenserna av pandemin. Det har bland annat inneburit ett ökat fokus på det digitala arbetssättet och på digital samverkan på alla nivåer samt digital utbildning. Det har även inneburit krisledning och löpande avstämningar med myndigheter och andra civilsamhällsorganisationer. Svenska kyrkan har under året fått 35 mnkr i statliga bidrag med anledning av pandemin. Medlen har till största del fördelats till stift, pastorat och församlingar och har använts till bland annat akuta insatser för barn i missbruksfamiljer och som bidrag till koordineringsarbete av matinköp till personer i riskgrupp som bor hemma.
- Årets kyrkomöte hölls för första gången digitalt med ett begränsat antal ärenden och färre tjänstgörande ledamöter.
- Under 2020 fördelade kyrkostyrelsen 25 mnkr till Svenska kyrkans arbete med flyktingar, asylsökande och integration. Medlen har fördelats mellan församlingarnas aktiviteter, stiftens stödinsatser samt till insatser i den internationella verksamhetens flyktingarbete. Svenska kyrkan tilldelades även 15 mnkr från regeringen 2020 för att motverka hemlöshet, företrädesvis bland ensamkommande ungdomar. En fördelning till stift och församlingar av årets medel har genomförts.
- Kyrkostyrelsen har anslagit 25 mnkr årligen för att stödja stiftet med personella resurser och finansiellt stöd för projektet Färdplan för klimatet. Vid årsskiftet

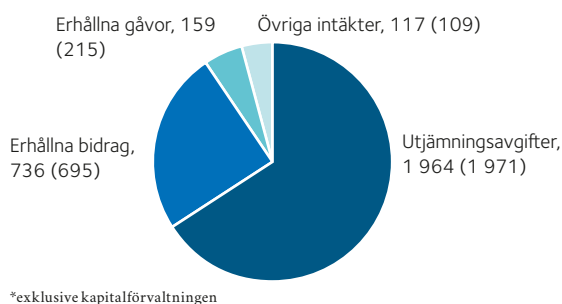
hade samtliga stift erhållit medel för resursförstärkning. Det övergripande målet är att hela Svenska kyrkan ska vara klimatneutral till 2030 och inte bidra till den globala uppvärmningen.

TOTALA INTÄKTER OCH KOSTNADER

Det ekonomiska utfallet uppgår till 235 (1 460) mnkr. De totala intäkterna uppgår till 3 380 (4 572) mnkr, inklusive avkastningen från kapitalförvaltningen. Skillnaden i intäkt mot föregående år beror på att utvecklingen på de finansiella marknaderna var ovanligt stark 2019, vilket då gav en hög avkastning från kapitalförvaltningen. Den största intäktsposten för den nationella nivån är utjämningsavgiften. Inom ramen för utjämningsystemet omfördelas en del av kyrkoavgiften mellan församlingar, pastorat, stift och nationell nivå. Detta sker genom att nationell nivå tar ut utjämningsavgifter av församlingar och pastorat och lämnar utjämningsbidrag till församlingar, pastorat och stift. Syftet med denna omfördelning är att Svenska kyrkan ska kunna bedriva en rikstäckande verksamhet. Intäkterna för nationell nivå avseende Avgift för gemensam verksamhet (se not 4) finansieras tillsammans med utdelning från prästlönetillgångar (stiftens förvaltning av skog, jord och fonder) verksamheten på nationell nivå samt vissa utjämningsbidrag som betalas ut till stiftet.

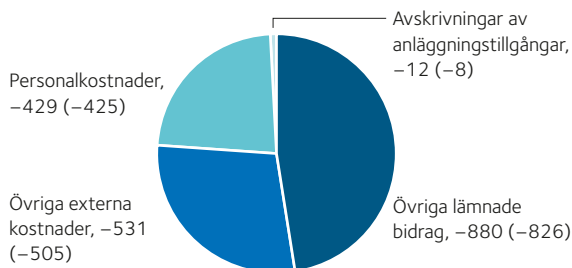
Den näst största intäktsposten är erhållna bidrag, främst den kyrkoantikvariska ersättningen. Övriga bidrag kommer bland annat från Sida, EU, Radiohjälpen samt olika stiftelser och används främst i den internationella verksamheten. Med anledning av pandemin har Svenska kyrkan också erhållit statliga medel för stödjande verksamhet inom stift och församlingar. Kollekt och gåvor är en annan betydelsefull intäkt, inte minst för den internationella verksamheten. Kollekterna har minskat med cirka 20 mnkr jämfört med 2019. Det beror till stor del på pandemin, eftersom det inte varit möjligt att hålla gudstjänster och därmed samla in kollekt i samma utsträckning 2020 som tidigare år.

DIAGRAM 1: INTÄKTER 2020* (MNKR, FÖREGÅENDE ÅR INOM PARENTES)

Verksamheten utgår från kyrkoordningen och från de beslut som kyrkomötet och kyrkostyrelsen fattar. De totala kostnaderna uppgår till 3 153 (3 073) mnkr. Övriga lämnade bidrag avser främst lämnade bidrag för kyrkoantikvarisk ersättning 433 (454) mnkr samt lämnade bidrag från den internationella verksamheten 269 (244) mnkr. De internationella bidragen avser bidrag för utvecklingssamarbete, katastrofbistånd och samverkan i utlandet. I lämnade bidrag ingår också en klimatsatsning inom Svenska kyrkan och avsatta medel för flyktingar och asylsökande. Statliga bidrag med anledning av pandemin har till största del vidareförmedlats till stift och församlingar. Utjämningsbidrag som betalas ut till stiftet avser stiftsbidrag och kyrkunderhållsbidrag. Utjämningsbidrag som betalas ut till församlingar och pastorat avser inkomst- och kostnadsutjämningsbidrag. Kostnadsutjämnningen omfattar kyrkobyggnadsbidrag, bidrag avseende andel kyrkotillhöriga respektive andel barn, diakonibidrag samt glesbygdsbidrag. Övriga externa kostnader är högre än föregående år på grund av särskilda satsningar på till exempel digitala arbetsplatser. Pandemin har medfört lägre kostnader för resor och arrangemang då fysiska möten har ersatts med digitala.

DIAGRAM 2: KOSTNADER 2020 (MNKR, FÖREGÅENDE ÅR INOM PARENTES)

Svenska kyrkan på nationell nivå hade för 2020 ett budgeterat resultat på 154 mnkr och utfallet blev 235 mnkr. Avvikelsen mellan utfall och budget beror till största del på lägre externa kostnader och lägre personalkostnader.

FINANSIELLA INSTRUMENT

Marknadsvärdet på tillgångarna i kapitalförvaltningen uppgick per 31 december 2020 till 9 909 (9 626) mnkr. Resultatet för 2020 inklusive bank- och förvaltningsavoden uppgick till 403 (1 582) mnkr, vilket motsvarar en avkastning på 4,2 (19,1) procent. Det sammanvägda jämförelseindexet för perioden var 5,0 (17,9) procent. Avkastningen på 4,2 procent är 0,7 procentenheter högre än det långsiktiga avkastningsmålet på 3 procent plus inflationen (KPI).

Efter åtta år i följd där avkastningen överträffat den sammanvägda normalportföljens jämförelseavkastning

blev avkastningen 2020 0,8 procentenheter lägre än detta index. Den främsta anledningen är den starkare kronan som gjort att övervikten i globala aktier jämfört med svenska aktier år 2020 påverkat resultatet negativt. Med tanke på händelseutvecklingen 2020 där aktiemarknaden initialt föll djupt i skuggan av pandemin under vårvintern återhämtade marknaden sig ändå starkt under hösten.

Ur ett 10-årsperspektiv står förvaltningen stark. Avkastningen har varit 116,2 procent motsvarande en genomsnittlig avkastning på 8,0 procent per år, vilket är 4,0 procent högre än det årliga avkastningsmålet.

Tack vare förvaltningens positiva utveckling under senare år har avkastningen sedan start år 2000 nu kommit ikapp avkastningsmålet för samma period. Den ackumulerade avkastningen uppgick vid årsskiftet till 164 procent medan målavkastningen var 165 procent, motsvarande en årlig avkastning på 4,8 procent sedan millennieskiftet. De mycket svaga börsåren 2001, 2002 och 2008 är den främsta orsaken till den svaga avkastningen under det första decenniet på 2000-talet.

AKTIEFÖRVALTNING

Aktieförvaltningen bidrog netto med 315 mnkr. Högst avkastning hade Ethos aktiefond (förvaldat av SEB) med 17,3 procent (index 14,8).

RÄNTEFÖRVALTNING

Den svenska ränteförvaltningen gav 1,7 procent i avkastning vilket är 0,4 procentenheter högre än index. Företagsobligationsfonden gav 1,4 procent, vilket är 1,5 procentenheter sämre än index.

FASTIGHETSFONDER

Tillgångslaget fastighetsfonder bidrog med 6,7 procent avkastning (index 3,5). Avkastningen grundar sig till stor del på årliga externa värderingar av bestånden i de olika fastighetsfonderna som Svenska kyrkan har investerat i. Dessa värderingar fastställs ofta långt in i första kvartalet, varför det blir en eftersläpning på ett år i värdeutvecklingen. Avkastningen i 2020 års resultat innefattar därför värderingen per 31 december 2019. Det finns vid tidpunkten för årsredovisningens upprättande inga kända faktorer som ger anledning att anta att värderingen 2020 skulle vara väsentligt lägre än värderingen 2019.

ALTERNATIVA PLACERINGAR

Alternativa placeringar gav en negativ avkastning på -3,3 procent, betydligt sämre än jämförelseindex på 3,5 (inflationen plus 3 procent). Det svaga resultatet beror till viss del på den starkare kronan under 2020 som påverkat utvecklingen negativt för bland annat de mikrofinansfonder förvaltningen är investerad i. För mer detaljerad information om kapitalförvaltningens resultat, även i ett längre perspektiv, hänvisas till Årsrapport hållbara

investeringar 2020. Där redogörs också för den nationella nivåns arbete med hållbarhet inom kapitalförvaltningen.

Läs hela rapporten på: svenskakyrkan.se/hallbarainvesteringar

HÅLLBARHETSUPPLYSNINGAR

Den här årsredovisningen beskriver verksamheten inom Svenska kyrkans nationella nivå. Den omfattar inte verksamheten i församlingar och stift, eftersom de är självstyrande enheter. Däremot beskrivs de effekter som den nationella nivåns arbete får dels i andra delar av Svenska kyrkan, dels i vår omvärld. Detta inkluderar Svenska kyrkans utvecklingsarbete genom det Act Svenska kyrkan och utbildningsinstitutet i Uppsala och Lund. Genom stöd och samverkan på de sätt som beskrivs i denna rapport utförs ett arbete som är till gagn för hela Svenska kyrkans strävan att bidra till en hållbar kyrka och en hållbar utveckling.

Svenska kyrkan arbetar för att integrera andliga, sociala, ekologiska och ekonomiska hållbarhetsperspektiv i hela verksamheten. Arbetet utgår från uppdraget att värna människovärdet och förvalta såväl ekologiska som ekonomiska resurser på ett ansvarsfullt sätt.

OM HÅLLBARHETSREDOVISNINGEN

Svenska kyrkans nationella nivå redovisar de olika hållbarhetsdimensionerna och årets hållbarhetsarbete i denna årsredovisning på sidorna 6–27. Den nationella nivåns hållbarhetsrisker och intressenter redovisas i en risk- och möjlighetsanalys och en intressentanalys på Svenska kyrkans webbplats:

Läs mer på: svenskakyrkan.se/hur-vi-prioriterar

Sidorna omfattar den frivilliga hållbarhetsredovisningen som är översiktlig granskad av Svenska kyrkans externa revisor (se revisorernas bestyrkanderapport). Hållbarhetsredovisningen är upprättad i enlighet med Global Reporting Initiatives (GRI:s) rapporteringsstandard, GRI Standards nivå Core, och med sektortillägg för finansiell sektor för att täcka in hållbarhetsfrågor som är väsentliga för verksamheten.

GRI-förteckning finns på: svenskakyrkan.se/gri-index-2020

OM HÅLLBARHETSRAPPORT ENLIGT ÅRSREDOVISNINGSLAGENS KRAV

Hållbarhetsarbetet utgår från en bedömning av de områden där verksamheten har störst risk för negativ påverkan på människa och miljö. Bedömningen identifierar även de områden med störst möjlighet att bidra till förändring i hållbar riktning utifrån vårt uppdrag som kyrka, vår tro och den verksamhet nationell nivå bedriver. En risk- och möjlighetsanalys utförd 2015 utgör grunden för prioriteringar av hållbarhetsarbetet.

För närmare beskrivning av den nationella nivåns riskområden: svenskakyrkan.se/risk--och-mojlighetsanalys

Respektive riskområde är framtaget utifrån ett väsentlighetsperspektiv och knyter an till en eller flera hållbarhetsdimensioner, vilket i redogörelsen för hur Svenska kyrkan skapar värde (se sid 6–9) beskrivs som effekter i samhället av Svenska kyrkans arbete. Hantering av risker under respektive område beskrivs med sidhänvisning nedan. Riskområdena motsvarar de områden som Årsredovisningslagen (ÅRL 6:12-14) lyfter fram som väsentliga att rapportera i en hållbarhetsredovisning.

Svenska kyrkans nationella nivåns årsredovisning omfattar även kravet om hållbarhetsrapportering enligt Årsredovisningslagen (ÅRL 6:12-14). Lagkravet fastslår att hållbarhetsrapporteringen ska innehålla de hållbarhetsupplysningar som behövs för förståelsen av organisationens utveckling, ställning och resultat och konsekvenserna av verksamheten, däribland upplysningar i frågor som rör miljö, sociala förhållanden, personal, respekt för mänskliga rättigheter och motverkande av korruption.

Nationell nivåns riskområden	ÅRL 6:12–14	Sida
Andlig och social hållbarhet	Sociala förhållanden och respekt för mänskliga rättigheter	12–20
Miljö- och klimatpåverkan	Miljö	21, 23–24
Hållbara investeringar och inköp	Miljö, Sociala förhållanden och respekt för mänskliga rättigheter	22–23
Antikorruption	Motverkande av korruption	24
Medarbetare	Personal	24–25
Effektiv förvaltning	–	21–22, 28–32

Not: Den nationella nivån har också ett tillsynsansvar över stiftens förvaltning av skog, jord och fonder. Tillsynen sker bland annat genom en tillsynsrapport en gång per år. Läs mer om stiftens arbete på svenskakyrkan.se/prastlone-tillgangarna

Riskområdet Öppenhet & transparens regleras genom den inomkyrkliga offentlighetsprincipen enl. 10 och 11 §§ lagen (1998:1951) om Svenska kyrkan och Kyrkoordningen 53 och 54 kap.

FÖRVÄNTAD FRAMTIDA UTVECKLING SAMT VÄSENTLIGA RISKER OCH OSÄKERHETSFAKTORER

Faktorer som påverkar den nationella nivåns verksamhet kategoriseras i följande väsentliga riskområden: risk för skadat förtroende, verksamhetsrelaterade risker, risker inom finansförvaltningen och omvärldsrisker samt medlemsutvecklingen.

Svenska kyrkans arbete vilar på människors förtroende. Ett systematiskt arbetsmiljöarbete, policyer, riktlinjer och utbildningar för personal utgör verktyg för att hantera risker som kan påverka förtroendet. Det gäller exempelvis uppförandekod för personal, antikorruptionspolicy, policy mot kränkande särbehandling och rikt-

linjer kring förebyggande av sexuella övergrepp samt öppenhet och transparens gentemot omvärlden. Läs mer om arbetet mot korruption sidan 24 och om arbetet för en god arbetsmiljö på sidorna 24 och 25.

Verksamhetsrisker avser till exempel att program eller projekt i Sverige eller utomlands har begränsade effekter jämfört med vad som var planerat eller att personalen utsätts för risker framför allt i det internationella arbetet. Arbetet för att minimera dessa risker utgörs av planering och uppföljning av genomförda projekt samt utbildning av personal som reser utomlands. Andra verksamhetsrisker handlar om att den nationella nivån har många kritiska system vilka hanteras inom ramen för vår IT-policy.

Riskhantering inom finansförvaltningen syftar till att säkerställa att förvaltningen av de finansiella tillgångarna sker på ett tillfredsställande sätt. Metoden för att uppnå detta är att löpande bevaka, utvärdera och kontrollera de finansiella riskerna. Utformningen av denna verksamhet ska säkerställa att förvaltningen följer beslutade strategier och riktlinjer. Riskerna hanteras genom god intern kontroll, exempelvis vad gäller en säker hantering av transaktioner, klart definierade och avgränsade ansvarsområden samt dokumenterade rutinbeskrivningar.

Genom kyrkostyrelsens omvärldsbevakning har ett flertal utmaningar identifierats. Läs mer om dessa omvärldsfaktorer och hur kyrkostyrelsen prioriterar arbetet i relation till dem i Verksamhetsberättelsen sidorna 9 och 10.

De prognoser som gjorts av den framtida medlemsutvecklingen och av framtida intäkter från kyrkoavgiften visar på en nedåtgående trend. Det innebär att Svenska kyrkan framöver kommer att behöva minska sina kostnader, även om vi parallellt gör insatser för att behålla och få nya medlemmar samt att få de människor som lämnat kyrkan att återinträda. Samtidigt som de ekonomiska framtidsutsikterna pekar på ett behov av kostnadsminskningar finns det idag ett upparbetat kapital, både lokalt och på nationell nivå. Det nationella kapitalet utgör en gemensam resurs för hela trossamfundet och dess avkastning möjliggör såväl resurser för akuta insatser som till strategiska satsningar för ett långsiktigt hållbart kyrkoliv.

Kyrkostyrelsen konstaterar, mot bakgrund av de prognoser som tidigare tagits fram till och med år 2030, att det vikande antalet medlemmar kommer att påverka

ekonomin negativt på lång sikt, varför fokusering och prioritering är nödvändigt i kyrkostyrelsens långsiktiga planeringsarbete.

Svenska kyrkan behöver förbereda sig på att med mindre resurser bygga starka relationer och arbeta med gemensamma lösningar för administrativ samverkan. För att uppnå detta krävs både mod till förändring och förmåga att se nya lösningar. Svenska kyrkan behöver också i högre grad tydliggöra sin roll och uppgift i olika sammanhang. Det är även osäkert på vilket sätt pandemin kommer att påverka verksamheten kommande år. Framtida utveckling behandlas bland annat i skriften Nyckeln till Svenska kyrkan – en skrift om organisation, verksamhet och ekonomi.

EGET KAPITAL

Den omvärldsanalys som ligger till grund för kyrkostyrelsens planering pekar på fortsatt förändrade förutsättningar för alla delar av Svenska kyrkan under de kommande decennierna. Det nationella kapitalet utgör en gemensam resurs för hela trossamfundet och dess avkastning ger resurser såväl till akuta insatser som till strategiska satsningar för ett långsiktigt hållbart kyrkoliv. Kyrkostyrelsens arbetsutskott har inom ramen för beredningsarbetet fört en dialog med stiftsstyrelsernas presidier och funnit en samsyn kring att det krävs mer av gemensamt ansvar för att klara Svenska kyrkans uppgift i framtiden. Dialogen med stiftet, inom vilken bland annat diskussioner om ansvarsfördelning och gemensamma prioriteringar är centrala, kommer att fortsätta under kommande år.

I enlighet med KsSkr 2016:7 Svenska kyrkans kapital-situation har kyrkomötet beslutat att målet för storleken på den nationella nivån egna kapital lägst ska uppgå till 6 500 mnkr. Målnivån uppräknas årligen med hänsyn till konsumentprisindex och målkapitalet uppgår efter omräkning till 6 900 mnkr vid utgången av 2020. Det fria egna kapitalet uppgår 2020 till 9 906 mnkr, varav 3 503 mnkr avser orealiserade vinster inom finansförvaltningen.

RESULTAT OCH STÄLLNING

Resultatet av verksamheten samt ställningen vid räkenskapsårets utgång framgår i övrigt av efterföljande resultat- och balansräkningar med noter.

Flerårsanalys 2020

Belopp i mnkr

Resultaträkning	2020	2019	2018	2017	2016
<i>Intäkter</i>					
Utjämningsavgifter	1964	1 971	1 983	1 731	1 681
Kollekter och gåvor	159	215	181	179	195
Kapitalförvaltning	403	1 582	143	761	628
Övriga intäkter	853	804	752	874	872
Summa intäkter	3 379	4 572	3 059	3 545	3 376
<i>Kostnader</i>					
Utjämningsbidrag	-1301	-1 308	-1 330	-1 011	-949
Personal och övriga kostnader	-1852	-1 765	-1 714	-1 943	-1 958
Summa kostnader	-3 153	-3 073	-3 044	-2 954	-2 907
Övriga resultatposter	6	8	3	6	37
Årets resultat	232	1 508	18	596	506
Förändring ändamålsbestämda medel	2	-48	-44	25	41
Årets resultat efter omföring	235	1 460	-26	621	547
Balansräkning					
Tillgångar	17 567	16 584	14 353	14 060	13 144
Eget kapital inklusive ändamålsbestämda medel	10 122	9 889	8 381	8 363	7 767
Skulder, avsättningar	7 446	6 695	5 972	5 697	5 377
Soliditet*	58%	60%	58%	59%	59%
Personal					
Medelantal anställda					
Sverige	420	412	396	387	392
Utland	63	66	74	74	97

* Eget kapital i procent av totala tillgångar.

Resultaträkning

Belopp i tkr	NOT	2020	2019
Verksamhetens intäkter			
Utjämningsavgifter	4	1 964 099	1 971 058
Erhållna gåvor	5	159 211	214 682
Erhållna bidrag	6	735 897	695 333
Avkastning från kapitalförvaltning	7	403 351	1 581 935
Nettoomsättning	8,10	104 312	101 106
Aktiverat arbete för egen räkning		1 018	1 979
Övriga verksamhetsintäkter		11 661	6 341
Summa verksamhetens intäkter		3 379 548	4 572 435
Verksamhetens kostnader			
Utjämningsbidrag	4	-1 301 116	-1 308 108
Övriga lämnade bidrag	9	-880 064	-825 961
Övriga externa kostnader	10,11,12	-531 038	-505 259
Personalkostnader	13	-428 562	-425 314
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	14	-12 333	-8 489
Summa verksamhetens kostnader		-3 153 113	-3 073 130
Verksamhetens resultat		226 435	1 499 305
Resultat från finansiella investeringar			
Resultat från finansiella anläggningstillgångar	15	3 018	6 113
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		3 535	2 767
Räntekostnader och liknande resultatposter		-236	-520
Summa		6 317	8 360
Årets resultat		232 752	1 507 664
Förändring av ändamålsbestämda medel			
Årets resultat enligt resultaträkningen		232 752	1 507 664
Utnyttjande av ändamålsbestämda medel från tidigare år		7 164	9 380
Reservering av ändamålsbestämda medel som erhållits under året men ej utnyttjats under året		-4 890	-56 968
Årets resultat efter omföringar		235 027	1 460 077

Balansräkning

Belopp i tkr	Not	2020-12-31	2019-12-31
TILLGÅNGAR			
<i>Anläggningstillgångar</i>			
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>			
Balanserade utgifter för utveckling av programvaror	16	13 045	10 357
Licenser och liknande rättigheter	17	23 503	29 504
Summa		36 548	39 861
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader och mark	18	107 130	108 004
Inventarier	19	5 024	5 660
Summa		112 155	113 663
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andelar i koncernföretag	20	55 774	55 774
Fordringar hos koncernföretag		30 000	30 000
Andelar i intresseföretag	21	57 740	57 740
Kapitalförvaltningen	22	9 909 267	9 625 916
Andra långfristiga värdepappersinnehav	23	66 274	83 595
Andra långfristiga fordringar	24	262	276
Summa		10 119 318	9 853 302
Summa anläggningstillgångar		10 268 021	10 006 826
<i>Omsättningstillgångar</i>			
Varulager		2 893	2 772
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		16 669	13 534
Kortfristiga fordringar		8 147	4 868
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	25	28 817	24 978
Summa		53 633	43 380
<i>Kortfristiga placeringar</i>	26	4 577 274	4 963 746
Kassa och bank	26, 30	2 665 472	1 567 465
Summa omsättningstillgångar		7 299 272	6 577 364
SUMMA TILLGÅNGAR		17 567 293	16 584 190
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
<i>Eget kapital</i>			
Balanserat kapital		9 674 408	8 214 331
Ändamålsbestämda medel		212 119	214 394
Årets resultat efter omföringar		235 027	1 460 077
Summa		10 121 554	9 888 802
<i>Avsättningar</i>	27	34 258	34 271
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Leverantörsskulder		74 244	62 334
Skuld till underkontohavare i Kyrkkontot	26	6 965 714	6 210 465
Skuld erhållna ej nyttjade bidrag	28	136 374	117 482
Skulder till koncernföretag		1 878	1 875
Övriga skulder		124 304	135 885
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	29	108 968	133 075
Summa		7 411 481	6 661 116
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		17 567 293	16 584 190

Förändring av eget kapital

	Balanserat kapital	Ändamålsbestämda medel	Årets resultat	Totalt eget kapital
Ingående balans 2019-01-01	8 239 978	166 806	-25 646	8 381 138
Disposition av föregående års resultat	-25 646		25 646	0
Årets resultat före fördelning			1 507 664	1 507 664
Utnyttjande av ändamålsbestämda medel 2019		-9 380	9 380	0
Avsättning till av kyrkostyrelsen ändamålsbestämda medel 2019		56 968	-56 968	0
Utgående balans 2019-12-31	8 214 331	214 394	1 460 077	9 888 802
Ingående balans 2020-01-01	8 214 331	214 394	1 460 077	9 888 802
Disposition av föregående års resultat	1 460 077		-1 460 077	0
Årets resultat före fördelning			232 752	232 752
Utnyttjande av ändamålsbestämda medel 2020		-7 164	7 164	0
Avsättning till av kyrkostyrelsen ändamålsbestämda medel 2020		4 890	-4 890	0
Utgående balans 2020-12-31	9 674 408	212 119	235 027	10 121 554

Specifikation av ändamålsbestämda medel	2020	2019
<i>Bundna ändamålsbestämda medel</i>		
Medel bundna i fastigheter	39 356	40 631
Medel bundna i värdepapper	25 034	36 999
Övriga ändamålsbestämda medel		
Medel hänförliga till internationell verksamhet		
– Insamlade medel till projekt att använda kommande år	3 289	8 704
– Ackumulerade överskott i internationella verksamheten att använda kommande år	122 117	119 182
Medel hänförliga till filialernas eget kapital	3 896	4 334
Av kyrkostyrelsen beslutade ändamålsbestämda medel		
– Medel avsatta för klimatkompensation	5 151	4 544
– Medel avsatta för bildande av stiftelse	13 277	
Summa ändamålsbestämda medel	212 119	214 394

Fritt Eget kapital i förhållande till målet för storleken på kapitalet*

Enhet (mnr)	2020-12-31	2019-12-31
Fritt (inte ändamålsbestämt) kapital	9 906	9 674
Målet för storleken på kapitalet **	6 900	6 866
Skillnad mot målet för storleken på kapitalet	3 006	2 808

* i eget kapital ingår orealiserade värdeförändringar med 3 503 mnr (3 422 mnr)

** Kyrkomötet 2016 bestämde att målet för den nationella nivåns kapital ska vid utgåen av 2016 uppgå till lägst 6,5 mrdr. Nivån ska årligen justeras i relation till konsumentprisindex.

Kassaflödesanalys

Belopp i tkr	Not	2020	2019
<i>Den löpande verksamheten</i>			
Verksamhetens resultat		226 435	1 499 305
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet			
Avskrivningar och nedskrivningar		12 333	8 489
Försäljning/utrangering av materiella och immateriella anläggningstillgångar		0	2
Ökning/minskning av avsättningar		-14	-8 569
Återinvesterat kapital från kapitalförvaltningen före uttag		-403 351	-1 581 090
Uttag ur kapitalförvaltningen		120 000	250 000
Erhållen ränta	15	62 856	44 928
Erhållen utdelning	15	536	2 036
Erlagd ränta	15	-67 390	-59 950
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapitalet		-48 595	155 151
Ökning/minskning av varulager		-121	140
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar		-10 252	2 654
Ökning/minskning av skuld underkontohavare		755 249	660 139
Ökning/minskning av övriga kortfristiga skulder		-4 885	71 718
Kassaflöde från den löpande verksamheten		691 396	889 802
Investeringsverksamheten			
Förvärv utgifter för utveckling av programvaror	16, 17	-3 810	-12 521
Förvärv materiella anläggningstillgångar	18, 19	-3 711	-2 935
Förvärv filialer	14, 19	10	-37
Amortering övriga långfristiga fordringar		14	80
Försäljning övriga finansiella anläggningstillgångar	23	14 157	3 929
Netto köp/försäljning kortfristiga placeringar		399 951	-476 607
Kassaflöde från investeringsverksamheten		406 611	-488 091
Årets kassaflöde		1 098 007	401 711
Kassa och bank vid årets början		1 567 465	1 165 754
Kassa och bank vid årets slut*		2 665 472	1 567 465

*För specifikation av i Kassa och bank ingående konton se not 26.

Noter

NOT 1 REDOVISNING OCH VÄRDERINGSPRINCIPER

Årsredovisningens omfattning

Svenska kyrkan är i enlighet med Lag (1998:1593) om trossamfund ett registrerat trossamfund. Enligt Lag (1998:1591) om Svenska kyrkan anges att Svenska kyrkan framträder som församlingar och stift samt att Svenska kyrkan också har nationella organ. I enlighet med samma lag anges att, förutom Svenska kyrkan som sådant, Svenska kyrkans församlingar, sammanslutningar av församlingar och stift får förvärva rättigheter och ta på sig skyldigheter, det vill säga är självständiga juridiska personer. Såsom självständiga personer har dessa att följa Bokföringslagen (1999:1078) och avsluta räkenskaperna på det sätt bokföringslagen anger vad avser den verksamhet som bedrivs i dessa juridiska personer. Denna årsredovisning omfattar endast den verksamhet som de nationella organen är ansvariga för, det vill säga Svenska kyrkans nationella nivå, och är således inte en årsredovisning för Svenska kyrkan då något lagstadgat krav att upprätta årsbokslut eller årsredovisning för hela Svenska kyrkan inte finns. Inom ramen för verksamheten finns fyra filialer placerade i Thailand, Hongkong, Italien och Israel.

Grund för årsredovisningens upprättande

Årsredovisningen har upprättats enligt årsredovisningslagen (1995:1554) och Bokföringsnämndens allmänna råd BFAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3). Undantag från årsredovisningslagens uppställningsform för resultaträkning har dock gjorts beträffande redovisning av kapitalförvaltningens intäkter och kostnader, där dessa redovisas som en post bland verksamhetens intäkter istället för bland finansiella intäkter och kostnader. Kapitalförvaltningen anses vara en av nationella nivåns kärnverksamheter och dess avkastning utgör en väsentlig del av de intäkter som finansierar verksamhetens kostnader. Den bedömning som har gjorts av denna kärnverksamhet får till följd att avkastningen från kapitalförvaltningen redovisas som en separat rad under verksamhetens intäkter. Detta för att över tid kunna ge en bild av verksamhetsresultatet då avkastningen från kapitalförvaltningen är en av nationella nivåns huvudsakliga finansieringskällor. Som framgår av underrubrikerna Kapitalförvaltningen och Kassaflödesanalys har även vissa anpassningar gjorts med avseende på kapitalförvaltningen i balansräkningen och i kassaflödesanalysen.

Intäktsredovisning

Intäkter, som omfattar medel som är för egen räkning, värderas till det verkliga värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas. Som för egen räkning inkluderas medel som erhållits och förmedlats till andra juridiska personer men där förmedlingen grundas på beslut inom den nationella nivån.

Utjämningsavgifter

Den nationella nivån ansvarar för förmedling av de kyrkoavgifter som Skatteverket uppstår för kyrkans räkning från de som tillhör Svenska kyrkan. Inom ramen för ett utjämningsystem erhåller den nationella nivån en avgift för gemensam verksamhet som motsvarar sju (sju) öre per hundra kronor grundat på de tillhörigas avgiftsunderlag (taxerad inkomst). Härutöver uppstår den nationella nivån inkomst- och kostnadsutjämningsavgifter som grundas på ett antal komponenter som regleras i 44 kap

kyrkoordningen och där den nationella nivån fastställer de närmare parametrarna för inkomst och kostnadsutjämningsberäkning. Intäkterna erhålls i samband med förmedlingen av kyrkoavgifterna till församlingar och pastorat genom en månadsvis avräkning. Härutöver finns bestämmelser i kyrkoordningen att hälften av utdelningen från de så kallade prästlönetillgångarna som en del i utjämningsystemet ska inbetalas till den nationella nivån. Denna inbetalning intäktsredovisas hos nationell nivå när prästlönetillgångarna genomfört betalningen.

Erhållna gåvor, bidrag och offentliga bidrag

Erhållna gåvor redovisas som intäkt i den period de mottagits. Bidrag och offentliga bidrag intäktsredovisas efter hand som villkor som är förknippade med bidragen uppfylls. Som bidrag räknas även gåvor från allmänheten som av givaren genom villkor destinerats till ett ändamål och där återbetalningsplikt kan aktualiseras om villkoren inte uppfylls.

Finansiella intäkter

Ränteintäkter redovisas i enlighet med effektivräntemetoden. Utdelning redovisas när rätten att erhålla utdelningen är säkerställd. Värdering av finansiella instrument sker med tillämpning av ÅRL 4:14 § a–e varvid värdeförändringar redovisas det år de avser. Orealiserade värdeförändringar redovisas över resultaträkningen.

Nettoomsättning

Försäljning av varor och tjänster intäktsredovisas normalt vid försäljningstillfället.

Leasing

All leasing redovisas som operationell leasing, vilket innebär att leasingavgifterna, inklusive en första förhöjd avgift, redovisas som kostnad linjärt över leasingperioden. Uppgifterna om avgifter i not 11 är redovisade i nominella belopp. Med leasingperiod avses den period som leasetagaren har avtalat att leasa en tillgång.

Ersättningar till anställda

Löpande ersättningar till anställda i form av löner, sociala avgifter och liknande kostnadsförs i takt med att de anställda utför tjänster. Eftersom alla pensionsförpliktelser klassificerats som avgiftsbestämda redovisas en kostnad det år pensionen tjänas in.

Inkomstskatt

Nationella nivåns inskränkta skattskyldighet regleras i 7 kap. inkomstskattelagen (1999:1229). I den mån den nationella nivån bedriver näringsverksamhet är huvudregeln att näringsverksamheten är skattepliktig. Näringsverksamhet kan undantas från skatteplikt om den har naturlig anknytning till det allmännyttiga ändamålet eller är hävdvunnen finansieringskälla. Även normalt sett skattepliktig näringsverksamhet kan i vissa fall undantas från beskattning om huvudsaklighetsprincipen är tillämplig. Vid fastighetsinnehav kan fastighetsinkomsten undantas från beskattning om fastigheten till mer än 50 procent används för att främja det allmännyttiga ändamålet alternativt att hyresinkomsterna har naturlig anknytning till det allmännyttiga ändamålet. Den nationella nivån bedriver, förutom sin ideella verksamhet, näringsverksamhet som är skattepliktig.

Aktuella skatter värderas utifrån de skattesatser och skatteregler som gäller på balansdagen. Uppskjutna skatter värderas utifrån de skattesatser och skatteregler som är beslutade före balansdagen. Uppskjuten skattefordran avseende underskottsavdrag eller andra framtida skattemässiga avdrag redovisas i den utsträckning det är sannolikt att avdraget kan avräknas mot överskott vid framtida beskattning. Fordringar och skulder nettoredovisas endast när det finns en legal rätt till kvittning. Eventuell aktuell skatt, liksom förändring i uppskjuten skatt, redovisas i resultaträkningen.

Immateriella anläggningstillgångar

Immateriella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. Immateriella anläggningstillgångar består av inköp av licenser och liknande rättigheter samt internt upparbetade tillgångar i form av balanserade utgifter för utveckling av programvaror. Den nationella nivån tillämpar aktiveringsmodellen för internt upparbetade immateriella tillgångar. Utgifter för forskningsfasen kostnadsförs i den period då de uppkommer. Utgifter som är direkt hänförliga till ett projekts utvecklingsfas redovisas som immateriell anläggningstillgång förutsatt att de uppfyller följande krav:

- Det är tekniskt möjligt att färdigställa tillgången så att den kan användas eller säljas.
- Företaget har för avsikt att färdigställa tillgången och att använda eller sälja den.
- Företaget har förutsättningar att använda eller sälja tillgången.
- Det är sannolikt att tillgången kommer att generera framtida ekonomiska fördelar.
- Det finns tillräckliga resurser att färdigställa tillgången och för att använda eller sälja den.
- Utvecklingsutgiften kan mätas på ett tillförlitligt sätt.

Utvecklingsutgifter som inte uppfyller dessa kriterier för aktivering kostnadsförs när de uppkommer. Anskaffningsvärdet för balanserade utgifter inkluderar utgifterna för tillgångens framtagande. Direkt hänförliga utgifter inkluderar personalkostnader uppkomna i arbetet med utvecklingen tillsammans med en lämplig andel av indirekta kostnader. Immateriella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. Avskrivningar görs linjärt över den bedömda nyttjandeperioden. Avskrivningstiden för immateriella anläggningstillgångar uppgår till fyra alternativt fem år.

Materiella anläggningstillgångar

I verksamheten finns materiella anläggningstillgångar redovisade enligt två olika definitioner i K3: Som grundregel gäller att en materiell anläggningstillgång är en fysisk tillgång som innehas för att bedriva näringsverksamhet (ge ekonomiska fördelar/kassaflöde). För ideell sektor gäller att materiell anläggningstillgång också omfattar fysisk tillgång som innehas för det ideella ändamålet även om grundregeln inte är uppfylld. De flesta anläggningstillgångar har klassificerats utifrån den senare regeln då den nationella nivåns ändamål är religiös verksamhet. Datorer och inventarier med ett anskaffningsvärde under 50 procent av prisbasbeloppet har utifrån väsentlighetsbedömning redovisats som kostnad. Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår utgifter som direkt kan hänföras till förvärvet av tillgången. En materiell anläggningstillgång som har betydande komponenter där skillnaden i förbrukning förväntas vara väsentlig, redovisas och skrivs av som separata enheter utifrån varje komponents nyttjandeperiod. När en komponent i en anläggningstillgång byts ut, utranteras eventuell kvarvarande

del av den gamla komponenten och den nya komponentens anskaffningsvärde aktiveras. Tillkommande utgifter som avser tillgångar som inte delas upp i komponenter läggs till anskaffningsvärdet till den del tillgångens prestanda ökar i förhållande till tillgångens värde vid anskaffningstidpunkten. Utgifter för löpande reparation och underhåll redovisas som kostnader. Realisationsvinst respektive realisationsförlust vid avyttring av en materiell anläggningstillgång redovisas som Övriga verksamhetsintäkter respektive Övriga verksamhetskostnader. Materiella anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod. När tillgångarnas avskrivningsbara belopp fastställs, beaktas i förekommande fall tillgångens restvärde. Linjär avskrivningsmetod används.

Följande avskrivningstider tillämpas:

- Byggnader 15–100 år
- Orgel 25 år
- Installationer 10 år
- Kontorsmöbler 5–10 år
- Kontorsmaskiner 5 år
- Övrig datautrustning 3 år

Nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar

När det finns en indikation på att en materiell anläggningstillgångs värde har minskat, görs en prövning av nedskrivningsbehov. För tillgångar som tidigare skrivits ner görs per varje balansdag en prövning av om återföring bör göras. Materiella anläggningstillgångar skrivs ned enligt två huvudmetoder beroende på grunden för klassificering som materiell anläggningstillgång. Materiella anläggningstillgångar som används för att ge ekonomiska fördelar/kassaflöde skrivs ned enligt reglerna i K3 kapitel 27. De materiella anläggningstillgångar som innehas för det ideella ändamålet skrivs ned enligt kapitel 37 där det finns en grund- och en förenklingsregel. Tillämpad metod för nedskrivningar beskrivs i tilläggsupplysning i förekommande fall.

Finansiella instrument

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar värdepapper, långfristiga fordringar, kundfordringar och övriga fordringar, kortfristiga placeringar, leverantörsskulder och låneskulder. Instrumenten redovisas i balansräkningen när nationella nivån blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor. Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförs och nationella nivån har överfört i stort sett alla risker och förmåner som är förknippade med äganderätten. Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelserna har reglerats eller på annat sätt upphört. Värdering sker med tillämpning av ÅRL 4:14 a–e varvid realiserade vinster och förluster redovisas över resultaträkningen.

Värdepappersförvaltningar

Nationella nivån har definierat två separata värdepappersförvaltningar, en kapitalförvaltning och en likviditetsförvaltning, som förvaltas i enlighet med särskilda policyer och riktlinjer. Samtliga tillgångar inom de båda förvaltningarna har klassificerats som finansiella tillgångar som kan säljas och värderas till marknadsvärde. Den realiserade värdeförändringen redovisas i resultaträkningen. För noterade aktier och andelar sker värdering till senaste betalkursen under årets sista handelsdag. Obligationer och andra räntebärande tillgångar värderas utifrån balansdagens officiella marknadsnotering (oftast mid-kurs). Innehav som inte har officiell marknadsnotering värderas till noterade priser i en aktiv marknad. I de fall instrumenten inte handlas på en aktiv marknad och tillförlitliga marknadspriser inte finns att tillgå

värderas instrumentet med hjälp av allmänt vedertagna värderingsmodeller som innebär att kassaflöden diskonteras till relevant värderingskurva.

Kapitalförvaltningen

Kapitalförvaltningen utgör en separat förvaldat tillgångsmassa där insättningar och uttag ur portföljen grundas på särskilda beslut. Kapitalet i kapitalförvaltningen härstammar i allt väsentligt från ett kapital som Svenska kyrkan övertog från den statliga Kyrkofonden i samband med relationsändringen mellan Svenska kyrkan och staten år 2000. Kapitalet och förvaltningen av detta var till och med år 2006 särskilt reglerad i kyrkoordningen. Kapitalet benämndes då kyrkofonden, men vid 2004 års kyrkomöte beslutades att begreppet kyrkofonden skulle ändras till den nationella nivåns kapital. Kyrkofondens styrelse, som var direkt utsedd av kyrkomötet, förvaltare detta kapital och andra tillgångar på den nationella nivån. År 2006 övertogs de uppgifter som låg på Kyrkofondens styrelse av kyrkostyrelsen och regleringen i kyrkoordningen upphörde att gälla. En förväntad, försiktigt beräknad, långsiktig avkastning på kapitalet ingår i den rambudget som ligger till grund för kyrkomötets beslut om rambudget för nationella nivåns verksamhet. Kyrkomötet bestämde 2016 att målet för storleken på den nationella nivåns kapital ska lägst uppgå till 6 500 mnkr vid utgången av 2016. Målet för storleken på det egna kapitalet ska årligen justeras med hänsyn till konsumentprisindex. Samtliga tillgångar och eventuella fondlikvidskulder som är relaterade till portföljen inkluderas på raden Kapitalförvaltning i balansräkningen. Då den samlade portföljen har en långsiktig placeringshorisont redovisas portföljen som anläggningstillgång. I posten ingående tillgångar och eventuella skulder värderas var för sig och särredovisas i not 22.

Likviditetsförvaltningen

Likviditetsförvaltningen utgör förvaltning av de medel som den nationella nivån och trossamfundets organisatoriska delar (stift, pastorat, församlingar och till dessa närstående juridiska personer) satt in på underkonton till ett koncernkonto som benämns kyrkkontot, vilket förvaltas av den nationella nivån. Förvaltningen innebär att den del av medel på kyrkkontot som inte bedöms erfordras för ingående enheters löpande betalningar placeras i räntebärande värdepapper med låg risk i syfte att skapa en avkastning som överstiger en garanterad ränta. I förekommande fall gottskrivs underkontohavarna den överavkastning som genererats. Då merparten av placeringarna inom likviditetsförvaltningen är möjliga att sälja och har ränteförfallodagar som understiger ett år redovisas samtliga placeringar som kortfristiga placeringar trots att löptiderna i vissa fall överstiger tolv månader. Till skillnad från kapitalförvaltningen anses likviditetsförvaltningen inte utgöra en av nationella nivåns kärnverksamheter och redovisas därför under Resultat från finansiella investeringar. I balansräkningen redovisas den samlade likviditetsförvaltningen i not 26 för kortfristiga placeringar.

Aktier och andelar i dotterföretag

Aktier och andelar i dotterföretag utgör finansiella instrument som redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för eventuella nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår köpeskillingen som erlagts för aktierna samt förvärvskostnader. Eventuella kapitaltillskott och koncernbidrag läggs till anskaffningsvärdet när de lämnas. Utdelning från dotterföretag redovisas som intäkt.

Intrasseföretag

Med intrasseföretag avses de företag, där nationella nivån direkt eller indirekt innehar mer än 20 procent av rösterna och innehavet har en varaktig karaktär. Andelar i intrasseföretag redovisas enligt anskaffningsvärdeметод, vilket innebär att andelarna redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för eventuella nedskrivningar. I resultaträkningen ingår som intäkt från intrasseföretaget endast erhållen utdelning till den del denna hänför sig till vad som intjänats efter anskaffningstillfället.

Andra långfristiga värdepappersinnehav

Andra långfristiga värdepapper består av andelar i företag som inte är koncernföretag, intrasseföretag eller ingår i kapitalförvaltningen. Innehaven består dels av så kallade ideella placeringar, det vill säga placeringar som gjorts inom ramen för verksamheten och där huvudändamålet är annat än ekonomisk avkastning och där innehaven är av karaktären intrasseföretag utan att formellt uppfylla kraven att vara intrasseföretag, dels består posten av innehav i noterade värdepapper som är relaterade till placeringar som är gjorda inom ramen för den internationella verksamheten. De ideella placeringarna värderas till anskaffningsvärde efter avdrag för eventuella nedskrivningar. Övriga värdepapper värderas till marknadsvärde i enlighet med de principer som gäller för de värdepapper som ingår i de ovan nämnda särskilda värdepappersförvaltningarna.

Kundfordringar och övriga fordringar

Fordringar redovisas som omsättningstillgångar med undantag för poster med förfallodag mer än 12 månader efter balansdagen, vilka klassificeras som anläggningstillgångar. Fordringar tas upp till det belopp som förväntas bli inbetalt efter avdrag för individuellt bedömda osäkra fordringar.

Låneskulder och leverantörsskulder

Låneskulder och leverantörsskulder redovisas initialt till anskaffningsvärde efter avdrag för transaktionskostnader. Skiljer sig det redovisade beloppet från det belopp som ska återbetalas vid förfallotidpunkten periodiseras mellanskillnaden som räntekostnad över lånets löptid med hjälp av instrumentets effektivränta. Härigenom överensstämmer vid förfallotidpunkten det redovisade beloppet och det belopp som ska återbetalas.

Omräkning av utländsk valuta

Fordringar och skulder i utländsk valuta värderas till balansdagskurs, vilket är avistakursen på balansdagen.

Varulager

Varulagret värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet. Anskaffningsvärdet fastställs med användning av först in- först ut-principen (FIFU). För varulagret ingår alla utgifter som är direkt hänförliga till anskaffningen av varorna i anskaffningsvärdet.

Avsättningar

Med avsättningar avses förpliktelser på balansdagen som är säkra eller sannolika till sin förekomst men ovissta till belopp eller till den tidpunkt då de ska infrias. Avsättning redovisas med det belopp som motsvarar den bästa uppskattningen av den utbetalning som krävs för att reglera åtagandet.

Ändamålsbestämda medel

I posten ändamålsbestämda medel i eget kapital redovisas ännu inte förbrukade gåvor samt medel som inomkyrkliga organ beslutat reservera för vissa specifika ändamål. Ändamålsbestämda medel delas upp i bundna respektive övriga ändamålsbestämda

medel där bundna ändamålsbestämda medel relaterar till investeringar i anläggningstillgångar.

Skuld för beslutade ej utbetalda bidrag

I de fall den nationella nivån fattat beslut om bidrag och detta meddelats mottagaren, eller på annat sätt offentliggjorts, men inte verkställt utbetalningen redovisas detta belopp som en kortfristig skuld såvida det inte av beslutet framgår att bidraget ska finansieras med kommande års medel.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är upprättad enligt indirekt metod. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medfört in- eller utbetalningar. Som likvida medel klassificeras förutom kassamedel även disponibla tillgodohavanden hos banker och andra kreditinstitut inklusive kyrkkontot. För att ge en rättvisande bild av den löpande verksamhetens kassaflöden har en justering gjorts av kassaflöden inom kapitalförvaltningen då avkastningen från denna återinvesteras i portföljen och således inte påverkar redovisade likvida medel. I de fall uttag har gjorts redovisas det på separat rad.

Eventualförpliktelser

En ansvarsförbindelse redovisas när det finns: a) en befintlig förpliktelse som härrör från inträffade händelser, men som inte redovisas som skuld eller avsättning på grund av att det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas eller att åtagandets storlek inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet, eller b) när det finns en möjlig förpliktelse som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser.

NOT 2 – FÖRÄNDRADE REDOVISNINGSPRINCIPER

Under året har inga nya redovisningsrekommendationer trätt i kraft som medfört ändrade redovisningsprinciper.

NOT 3 – UPPSKATTNINGAR OCH BEDÖMNINGAR

När finansiella rapporter upprättas måste styrelsen och generalsekreteraren i enlighet med tillämpade redovisnings- och värderingsprinciper göra vissa uppskattningar, bedömningar och antaganden som påverkar redovisning och värdering av tillgångar, avsättningar, skulder, intäkter och kostnader. De områden där sådana uppskattningar och bedömningar kan ha stor betydelse för organisationen och som därmed kan påverka resultat- och balansräkningarna i framtiden beskrivs nedan.

Pensionsavsättningar

Avsättningen avser pensionsåtaganden för personer inom Svenska kyrkan som varit anställda på andra enheter än den nationella nivån. Avsättningen uppgår till 34,2 mnkr (34,2 mnkr) inklusive särskild löneskatt. Avsättningen baseras på rekommendationer från Pensionskassan från 2006 som då gjorde bedömningen att skulden uppgick till 100 mnkr, vilket även avsattes i bokslutet samma år. Sedan dess har avräkningar skett utifrån verkliga pensionsavgångar. Under 2014 påbörjade Statens pensionsverk en fördjupad genomgång av gjorda åtaganden. Inga indikationer har erållits under 2020 från Statens pensionsverk eller Pensionskassan på att avsättningens storlek ska justeras. Genomgången fortsätter och kan innebära en förändring av bedömningen av skuldens storlek i kommande års bokslut. Se not 27.

Underskottsavdrag

Skattemässiga underskott föreligger och överskott bedöms ej föreligga inom överskådlig framtid. Därför redovisas ingen uppskuten skattefordran.

NOT 4 – UTJÄMNINGSavgIFTER OCH UTJÄMNINGSBIDRAG

	2020	2019
Regler om ekonomisk utjämning återfinns i 44 kap. i kyrkoordningen. Under perioden 2018–2021 införs successivt ett nytt system för ekonomisk utjämning inom Svenska kyrkan.		
<i>Utjämningsavgifter</i>		
Avgift gemensam verksamhet*	980 072	976 399
Utdelning prästlönetillgångar	234 677	224 742
Inkomstutjämningsavgift	415 685	397 473
Kostnadsutjämningsavgift för		
- Kyrkounderhåll enligt äldre modell	22 244	44 777
- Kostnadsutjämningskonstant	29 278	57 512
- Andel medlemmar enligt äldre modell	64 395	125 144
- Kyrkobyggnader	90 159	60 035
- Andel barn	37 400	24 937
- Andel medlemmar enligt ny modell	90 189	60 039
Avgifter inkomst/kostnadsutjämning	749 350	769 917
Summa utjämningsavgifter	1 964 099	1 971 058
<i>Utjämningsbidrag</i>		
Inkomstutjämningsbidrag	-415 692	-397 474
Kostnadsutjämningsbidrag för		
- Kyrkounderhåll enligt äldre modell	-23 100	-46 480
- Kostnadsutjämningskonstant	-29 014	-56 993
- Andel medlemmar enligt äldre modell	-64 183	-124 351
- Kyrkobyggnader	-90 300	-60 146
- Andel barn	-37 543	-24 968
- Andel medlemmar enligt ny modell	-90 092	-59 848
- Diakoni	-37 667	-24 943
- Glesbygd	-33 835	-22 545
Bidrag inkomst/kostnadsutjämning	-821 426	-817 748
Kyrkounderhållsbidrag enligt ny modell	-100 000	-100 000
Stiftsbidrag	-379 690	-390 360
Summa utjämningsbidrag	-1 301 116	-1 308 108

* Församlingarna betalar en avgift för gemensam verksamhet som uppgår till 7 öre per 100 kronor av avgiftsunderlaget

NOT 5 – ERHÅLLNA GÅVOR

Gåvor som är redovisade i resultaträkningen	2020	2019
<i>Kollekter</i>		
Rikskollekter	22 847	36 718
Stiftskollekter	336	483
Församlingskollektorer	9 735	14 950
	32 917	52 151
<i>Gåvor</i>		
Testamenten	18 832	56 919
Församlings- och stiftsanslag	21 572	14 960
Övriga	85 890	90 652
	126 293	162 531
Summa kollektorer och gåvor	159 211	214 682
<i>Gåvorna har tillförts:</i>		
Internationell verksamhet	142 818	188 675
Svenska kyrkan i utlandet	8 192	9 735
Övrig verksamhet	8 201	16 273
	159 211	214 682
Testamenten med ekonomiskt utfall	52	77

Gåvor som inte redovisats i resultaträkningen
Det förekommer ideellt arbete huvudsakligen på församlingsnivå. Inom den nationella nivån sker visst ideellt arbete i filialerna.

NOT 6 – ERHÅLLNA BIDRAG

	2020	2019
<i>Sidbidrag för</i>		
- Utvecklingssamarbete	109 053	108 566
- Katastrofbistånd	64 114	74 638
- Administration	13 912	14 110
- Övrigt	30 149	2 790
	217 228	200 105
Kyrkoantikvarisk ersättning	434 463	453 712
<i>Stiftelser</i>		
- Förvaltade av Svenska kyrkan på nationell nivå	5 519	7 643
- Övriga stiftelser	2 682	1 823
	8 201	9 467
Radiohjälpen	7 002	3 813
Europeiska Unionen	8 959	4 961
Övriga organisationer och företag	60 045	23 276
Summa erhållna bidrag	735 897	695 333
<i>Bidragen har använts till:</i>		
Kyrkoantikvarisk ersättning	434 463	453 712
Internationell verksamhet	241 271	219 102
Svenska kyrkan i utlandet	2 329	4 705
Övrig verksamhet	57 834	17 814
	735 897	695 333

NOT 7 – AVKASTNING FRÅN KAPITALFÖRVALTNING

	2020	2019
Aktier och fondandelar		
- Utdelningar	26 681	26 481
- Realiserat resultat vid försäljning	77 831	655 867
- Orealiserad värdeförändring	206 481	688 815
	310 993	1 371 163
Räntevärdepapper		
- Utdelningar	30 160	45 924
- Räntenetto	51 781	28 957
- Realiserat resultat vid försäljning	169 423	79 908
- Orealiserad värdeförändring	-134 501	90 194
	116 862	244 983
Provisionskostnader		
- Förvaltningsarvoden	-24 463	-34 088
- Bankkostnader	-40	-123
	-24 504	-34 211
Avkastning från kapitalförvaltning	403 351	1 581 935

Utöver dessa förvaltningskostnader avseende diskretionära mandat och prestationsbaserade arvoden har arvoden på 52,4 mnkr (53,4 mnkr) dragits direkt från fondförmögenheten i de fonder Svenska kyrkan är i investerade i. Fondernas avkastning och förmögenhet redovisas net-of-fees.

NOT 8 – INTÄKTERNAS FÖRDELNING

	2020	2019
Varor	5 319	4 934
Tjänster	97 309	89 288
Hysesintäkter, frakt, transport mm	1 496	3 355
Inomkyrklig utbildning	188	3 529
Summa nettoomsättning	104 312	101 106

NOT 9 – ÖVRIGA LÄMNAD E BIDRAG

	2020	2019
Kyrkoantikvarisk ersättning	-432 963	-453 712
Utvecklingssamarbete, katastrofbistånd och kyrkosamverkan i utlandet	-269 003	-244 237
Övrig verksamhet i Sverige	-167 117	-118 814
Svenska församlingar i utlandet	-10 982	-9 198
Summa övriga lämnade bidrag	-880 064	-825 961

NOT 10 – TRANSAKTIONER MED NÄRSTÅENDE

	2020	2019
Inköp och försäljning med koncernföretag		
Av moderföretagets omsättning avser försäljning till andra koncernföretag	480	480
Av moderföretagets inköp avser inköp från andra koncernföretag	-12 714	-7 649

NOT 11 – OPERATIONELLA LEASINGAVTAL

	2020	2019
Nationella nivån som leasingtagare		
Framtida minimileaseavgifter som skall erläggas avseende icke uppsägningsbara leasingavtal:		
Förfaller till betalning inom 1 år	-21 925	-21 669
Förfaller till betalning senare än 1 men inom 5 år	-21 701	-32 645
Förfaller till betalning senare än 5 år		
Summa	-43 626	-54 314

Under perioden kostnadsförda leasingutgifter -22 127 -16 993

I nationella nivåns redovisning utgörs den operationella leasingen i allt väsentligt av hyrda fastigheter/lokaler. I beloppen ovan ingår inte kostnader för personalbostäder för utsänd personal. Bokförd kostnad uppgår till 2,6 mnkr för 2019 (3,1 mnkr).

NOT 12 – ERSÄTTNING TILL REVISORERNA

	2020	2019
Kostnadsförd ersättning uppgår till:		
PwC		
Revisionsuppdraget	-1 502	-1 244
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	0	0
Skatterådgivning	-1 390	-624
Övrigt	-467	-133
Summa	-3 359	-2 002
<i>Grant Thornton</i>		
Revisionsuppdraget	0	-245
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	0	0
Skatterådgivning	0	-3
Övrigt	-13	-194
Summa	-13	-442

Med revisionsuppdrag avses arbetsuppgifter som det enligt lag ankommer på nationella nivåns revisorer att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds vid sådana arbetsuppgifter.

NOT 13 – LÖNER MED MERA

Löner, andra ersättningar och sociala kostnader

	Löner och andra ersättningar		Sociala (varav pensionskostnader)		Löner och andra ersättningar		Sociala (varav pensionskostnader)	
	2020		2020		2019		2019	
Styrelse och generalsekreterare*	-3 342		-2 172		-1 122		-3 485	
Förtroendevalda som inte ingår i styrelsen	-2 131		-670		0		-4 440	
Övriga anställda	-275 946		-123 655		-35 897		-268 917	
Summa	-281 419		-126 497		-37 019		-276 842	

* Generalsekreteraren har under år 2020 en lön om 1 367 (1 453) tkr.
Inga avtal om avgångsvederlag eller om pensionsavgång föreligger med ledande befattningshavare.

Medelantalet anställda	2020			2019			Medelantalet anställda	2020			2019		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt		Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
<i>Afrika</i>							<i>Latinamerika</i>						
Etiopien		1	1		1	1	Brasilien	1		1			
Tanzania	1		1			0							
Uganda	1	1	2		1	1	<i>Mellanöstern</i>						
Zimbabwe		1	1		1	1	Israel	3	2	5	2		2
<i>Asien</i>							<i>Nordamerika</i>						
Myanmar		1	1		1	1	USA			0	1	1	2
Kina		1	1		1	1	Korttidsanställda	1		1	7	6	13
Thailand	2	2	4	2	2	4	<i>Summa utland</i>	33	30	63	32	34	66
<i>Australien</i>	1	1	2	1	1	2	Sverige	334	86	420	287	125	412
<i>Europa</i>							Summa	367	116	483	319	159	478
Belgien	1	2	3	1	2	3							
Cypern	1	1	2	1	1	2							
Danmark		1	1		1	1							
Finland		1	1		1	1							
Frankrike	2	3	5	2	2	4							
Grekland		1	1		1	1							
Italien	1	1	2		1	1							
Nederländerna	1		1	1		1							
Norge	1	1	2	1	1	2							
Schweiz	2	1	3	2	2	4							
Spanien	8	4	12	6	3	9							
Storbritannien	3		3	2		2							
Tyskland	2	3	5	2	3	5							
Österrike	1	1	2	1	1	2							

NOT 13 – LÖNER MED MERA, FORTSÄTTNING

Styrelseledamöter och andra ledande befattningshavare, antal på balansdagen:

	2020		2019	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Styrelseledamöter	7	8	7	8
Generalsekreterare	1		1	

NOT 14 – AV- OCH NEDSKRIVNINGAR AV MATERIELLA OCH IMMATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

	2020	2019
Avskrivning datorprogram	-1 121	-3 071
Återföring nedskrivning datorprogram		862
Avskrivning licenser	-6 001	-500
Avskrivning byggnader	-3 902	-3 969
Avskrivning inventarier*	-1 309	-1 811
Summa	-12 333	-8 489

* Varav filialer -70 (-71) tkr.

NOT 15 – RESULTAT FRÅN FINANSIELLA INVESTERINGAR

	2020	2019
Räntor	174	35
Utdelningar	1 306	3 534
Realiserat resultat vid försäljningar	5 473	250
Orealiserad värdeförändring	-3 934	2 294
Summa	3 018	6 113
Varav avseende dotterföretag	174	35
Varav avseende intresseföretag	0	1 795
Varav avseende ideella placeringar	0	265

Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter

Ränteintäkter	57 164	44 458
Realiserat resultat vid försäljning	0	0
Orealiserad värdeförändring	13 480	17 554
Övriga finansiella intäkter	45	185
Underkontohavares och bidragsgivares andel av intäkter*	-65 704	-57 833
Bankkostnader	-1 450	-1 597
Summa, nationella nivåns andel	3 535	2 767

* Specifikation av underkontohavares andel av intäkter

Underkontohavares andel - fördelad överavkastning	-65 704	-57 833
Summa	-65 704	-57 833

Räntekostnader och liknande resultatposter

Räntekostnader	-209	-1
Övriga finansiella kostnader	-27	-519
Summa	-236	-520

NOT 16 – BALANSERADE UTGIFTER FÖR UTVECKLING AV PROGRAMVAROR

	2020	2019
Ingående anskaffningsvärden	82 143	75 177
Årets balanserade utgifter	3 810	6 966
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	85 953	82 143
Ingående avskrivningar	-71 786	-68 715
Årets avskrivningar	-1 121	-3 071
Utgående ackumulerade avskrivningar	-72 907	-71 786
Ingående nedskrivningar	0	-862
Återförd nedskrivning		862
Utgående ackumulerade nedskrivningar	0	0
Utgående redovisat värde	13 045	10 357

NOT 17 – LICENSER OCH LIKNANDE RÄTTIGHETER

	2020	2019
Ingående anskaffningsvärden	30 004	24 449
Årets balanserade utgifter		5 555
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	30 004	30 004
Ingående avskrivningar	-500	0
Årets avskrivningar	-6 001	-500
Utgående ackumulerade avskrivningar	-6 501	-500
Utgående redovisat värde	23 503	29 504

NOT 18 – BYGGNADER OCH MARK

	2020	2019
Ingående anskaffningsvärden	153 712	151 328
Investering	3 028	2 384
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	156 740	153 712
Ingående avskrivningar	-44 918	-40 949
Årets avskrivningar	-3 902	-3 969
Utgående ackumulerade avskrivningar	-48 820	-44 918
Ingående nedskrivningar	-790	-790
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-790	-790
Utgående redovisat värde	107 130	108 004
<i>Bokförda värden per fastighet</i>		
Svenska teologiska institutet i Jerusalem	22 308	22 641
Fastigheten Svenska kyrkan i Paris	38 022	39 689
Ärkebiskopsgården, Fjärdingen 21:1, Uppsala	12 073	12 536
Kyrkobyggnad Bryssel	16 481	17 303
Lägenhet, San Agustin	853	914
Prästgård Torrevieja	1 197	1 295
Hyrd kyrka i San Agustin	338	564
Lokal Mallorca	15 858	13 062
Summa	107 130	108 004

Förvaltningsfastigheter

Samtliga fastigheter har förvärvats för att primärt användas i den allmännyttiga verksamheten.

NOT 19 – INVENTARIER

	2020	2019
Ingående anskaffningsvärden	35 924	48 588
Inköp	683	551
Försäljningar och utrangeringar	-11 191	-13 215
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	25 416	35 924
Ingående avskrivningar	-30 531	-42 004
Årets avskrivningar	-1 239	-1 740
Försäljningar och utrangeringar	11 191	13 213
Utgående ackumulerade avskrivningar	-20 579	-30 531
Filialers redovisade värden	186	266
Utgående redovisat värde	5 024	5 660

NOT 20 – ANDELAR I KONCERNFÖRETAG

	Organisationsnummer	Säte	Kapital- andel %	Antal aktier	Redovisat värde 2020	Redovisat värde 2019
Svenska kyrkans förvaltnings AB	556047-5773	Uppsala	100	1000	55 654	55 654
Svenska kyrkans utbildning AB*	556427-5823	Uppsala	100	100	120	120
Summa					55 774	55 774
Ingående anskaffningsvärde					58 130	58 130
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde					58 130	58 130
Ingående nedskrivningar					-2 356	-2 356
Utgående ackumulerad nedskrivning					-2 356	-2 356
Utgående redovisat värde					55 774	55 774
<i>Svenska kyrkans förvaltnings AB</i>						
Omsättning					12 748	7 752
Resultat efter finansnetto					8 356	1 566
Eget kapital					36 203	31 211
<i>Svenska kyrkans utbildning AB*</i>						
Eget kapital					141	141

* Vilande företag

NOT 21 – ANDELAR I INTRESSEFÖRETAG

	Organisationsnummer	Säte	Kapital- andel %	Antal aktier	Redovisat värde 2020	Redovisat värde 2019
<i>Intresseföretag som ej är ideella placeringar</i>						
Berling Media AB	556191-0521	Stockholm	41	512 814	57 740	57 740
<i>Intresseföretag som är ideella placeringar</i>						
Fairtrade Sverige AB	556554-0415	Stockholm	50	2 000	0	0
Summa					57 740	57 740
Ingående anskaffningsvärde					58 490	58 490
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde					58 490	58 490
Ingående nedskrivningar					-750	-750
Utgående ackumulerade nedskrivningar					-750	-750
Utgående redovisat värde					57 740	57 740
<i>Berling Media AB*:</i>						
Omsättning					335 726	333 641
Resultat efter finansnetto					28 610	27 725
Eget kapital					271 048	249 241
<i>Fairtrade Sverige AB*:</i>						
Omsättning					27 912	28 776
Resultat efter finansnetto					-2 829	3 638
Eget kapital					28 571	30 619

* Föregående års siffror är justerade till slutliga siffror för respektive bolag.

NOT 22 – VÄRDEPAPPER I KAPITALFÖRVALTNINGEN

	Bokfört värde 2020	Andel 2020	Bokfört värde 2019	Andel 2019
SEB Ethos aktiefond	823 285	8,3%	701 878	7,3%
Nordea Institutionell Aktieförvaltning	549 318	5,5%	627 254	6,5%
Svenska aktier	1 372 603	13,9%	1 329 132	13,8%
RobecoSAM Ethos global	871 066	8,8%	875 500	9,1%
Generation IM Global Equity Fund	2 380 770	24,0%	2 248 591	23,4%
Stewart Investors Worldwide Sustainability Fund	0	0,0%	347 529	3,6%
Globala aktier	3 251 836	32,8%	3 471 620	36,1%
Stewart Investors Global Emerging Markets Sustainability Fund	650 047	6,6%	615 785	6,4%
Generation IM Asia Fund	270 817	2,7%	258 255	2,7%
Emerging Markets	920 864	9,3%	874 040	9,1%
Total aktieportfölj	5 545 303	56,0%	5 674 792	59,0%
Nordea Institutionella räntefonden	810 223	8,2%	797 475	8,3%
SEB Ethos räntefond	818 944	8,3%	894 540	9,3%
SPP Grön Obligationsfond	436 184	4,4%	427 518	4,4%
Räntebärande värdepapper	2 065 351	20,8%	2 119 533	22,0%
Nordea 2 – European Cross Credit ESG Fund	644 695	6,5%	326 411	3,4%
Företagsobligationer	644 695	6,5%	326 411	3,4%
Total ränteportfölj	2 710 046	27,3%	2 445 944	25,4%
Domestica Bostäder	204 951	2,1%	235 333	2,4%
Domestica Bostäder II	208 110	2,1%	194 805	2,0%
Domestica Bostäder III	74 352	0,8%	74 685	0,8%
Domestica Bostäder IV	96 997	1,0%	71 131	0,7%
Thule Real Estate Fund	397 342	4,0%	275 174	2,9%
Fastighetsfonder	981 752	9,9%	851 128	8,8%
Luminar Ventures AB	34 513	0,3%	17 659	0,2%
SEB Impact Opportunity Fund	153 120	1,5%	150 000	1,6%
SEB Microfinance Fund III	12 214	0,1%	137 540	1,4%
SEB Microfinance Fund V	115 770	1,2%	122 220	1,3%
SEB Microfinance Fund VIII	99 670	1,0%	0	0,0%
Generation Credit Fund	2 126	0,0%	10 919	0,1%
Althelia Climate Fund	37 657	0,4%	47 122	0,5%
SFRE	66 459	0,7%	78 647	0,8%
Thule Buyout Co-Investment Fund	55 532	0,6%	56 101	0,6%
Generation IM Sustainable Solutions Fund III	65 493	0,7%	33 333	0,3%
Alternativa placeringar	642 554	6,5%	653 541	6,8%
Likvida medel	29 611	0,3%	512	0,0%
Summa kapitalförvaltningen	9 909 267	100,0%	9 625 916	100,0%

NOT 23 – ANDRA LÅNGFRISTIGA VÄRDEPAPPERSINNEHAV

	2020	2019
Ingående anskaffningsvärde	83 024	85 455
Investering under året	770	1 498
Försäljning under året	-14 157	-3 929
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	69 638	83 024
Ingående värdeförändringar	571	-1 723
Årets värdeförändring	-3 934	2 294
Utgående värdeförändring	-3 363	571
Utgående redovisat värde	66 274	83 595
Ideella placeringar*		
Andelar i Oikocredit Ecumenical Development		
Co-operative Society U.A.	26 472	26 472
	26 472	26 472
Övriga innehav		
Innehav hos filial	1 195	1 017
Andelar i Ethos Aktiefond**	0	11 766
Andelar i Ethos Räntefond**	38 608	44 340
	39 802	57 123
Summa	66 274	83 595

* Placeringarna har finansierats av medel från den internationella verksamheten.

** Placeringarna är relaterade till särskilda skuldposter/ändamålsbestämda medel

NOT 24 – ANDRA LÅNGFRISTIGA FORDRINGAR

	2020	2019
Ingående anskaffningsvärde	1 026	1 106
Deponering/investering under året	11	89
Återbetalning under året	-25	-169
Utgående anskaffningsvärde	1 012	1 026
Ingående nedskrivning	-750	-750
Utgående nedskrivning	-750	-750
Utgående redovisat värde	262	276

NOT 25 – FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA INTÄKTER

	2020	2019
Upplupna ränteintäkter	8 720	8 141
Övriga upplupna intäkter	724	80
Förutbetalad försäkringskostnad	0	2 211
Förutbetalda kostnader hänförliga till IT	11 250	4 910
Förutbetalda hyror	6 185	7 070
Övriga förutbetalda kostnader	1 939	2 566
Summa	28 817	24 978

NOT 26 – KASSA OCH BANK, KORTFRISTIGA PLACERINGAR

	2020	2019
Kassa och bank	2 665 472	1 567 465
Varav		
- Medel relaterade till kyrkkontot	7 142 921	6 446 459
- Disponerat av nationella nivån för placeringar	-4 533 930	-4 914 785
Nettosaldo kyrkkonto	2 608 991	1 531 674
Bankmedel filialer	4 738	4 401
Valutakonto	37 097	18 991
Spärrade bankmedel	9 800	9 800
Övriga bankkonton	4 846	2 599
Summa	2 665 472	1 567 465

Kassa och bank disponibelt för den nationella nivån

Kassa och bank enligt balansräkningen	2 665 472	1 567 465
Disponerat av den nationella nivån för placeringar	4 533 930	4 914 785
Skuld till underkontohavare	-6 965 714	-6 210 465
Kassa och bank disponibelt för den nationella nivån	233 688	271 785

	2020		2019	
	Redovisat värde	Portföljandel %	Redovisat värde	Portföljandel %
<i>Värdepapper</i>				
Löptid upp till 1 år	1 865 632	40,8	2 038 969	41,1
Löptid 1–3 år	1 870 692	40,9	2 089 439	42,1
Löptid över 3 år	840 950	18,4	835 338	16,8
Summa redovisat värde	4 577 274	100,0	4 963 746	100,0

Duration 0,4 år 0,5 år

<i>Emittentkategori</i>	Redovisat värde	Portföljandel %	Redovisat värde	Portföljandel %
Bank och bostad	2 348 003	51,3	2 786 791	56,1
Företag	1 648 152	36,0	1 467 395	29,6
Stat och kommuner	379 666	8,3	479 203	9,7
Världsbanken	101 010	2,2	100 452	2,0
Nordiska Investeringsbanken	0	0,0	29 992	0,6
African Development Bank	100 443	2,2	99 914	2,0
Summa redovisat värde	4 577 274	100,0	4 963 746	100,0

Fem största innehav	Redovisat värde	Portföljandel %
Länsförsäkringar Bank FRN25/03	204 276	4,5
Fabege FRN 210830	200 486	4,4
Skandiabanken FRN 231013	196 014	4,3
Region Skåne FRN 240205	143 191	3,1
Electrolux FRN 230406	103 418	2,3
Andel av den kortfristiga portföljen	847 385	18,5
Övrig del av kortfristig portfölj	3 738 609	81,5
Summa redovisat värde	4 577 274	100,0

NOT 27 – AVSÄTTNINGAR

	2 020	2 019
Åtagande gentemot Kyrkans Pensionskassa för pensionsåtaganden enligt övergångsbestämmelser*		
Avsättning vid årets början	34 212	35 610
lanspråktaget belopp	-10	-1 399
Avsättning vid årets slut	34 202	34 212
Förmånsbestämd tjänstepension**		
Avsättning vid årets början	0	4 969
lanspråktaget belopp		-4 969
Avsättning vid årets slut	0	0
Övriga pensionsåtaganden		
Avsättning vid årets början	59	65
lanspråktaget belopp	-4	-5
Avsättning vid årets slut	56	59
Riktat församlingsbidrag		
Avsättning vid årets början	0	2 196
lanspråktaget belopp		-2 196
Avsättning vid årets slut	0	0
<i>Varav</i>		
Summa avsättningar	34 258	34 271

* Avser i huvudsak åtaganden för präster och andra anställda avseende intjänad pensionsrätt och avgångsförmåner som enligt övergångsregler har statliga eller kyrkokamerala pensionsvillkor.

** Anställda födda 1958 eller tidigare har rätt till förmånsbestämd pension enligt kyrkans tjänstepensionsavtal KAP-KL på inkomster över 7,5 inkomstbasbelopp. Planen redovisas som en avgiftsbestämd plan p g a att den försäkras årligen och att nationell nivå inte har några aktuariella eller finansiella risker. Kyrkans pensionskassa har för 2020 beslutat att rabattera premien inom KAP-KL, varför ingen avsättning gjorts.

NOT 28 – SKULD ERHÅLLNA EJ NYTTJADE BIDRAG

	2020	2019
Ej nyttjade offentliga bidrag		
Kyrkoantikvarisk ersättning	78 622	53 084
Sidabidrag	25 675	43 738
EU/ECHO bidrag	964	3 479
	105 260	100 301
Övriga ej nyttjade bidrag	31 114	17 181
Summa	136 374	117 482

Kyrkoantikvarisk ersättning

Skulden avser fördelade men ej rekvirerade medel per årsskiftet. Fördelade medel kan disponeras under en tvåårsperiod med möjlighet till ett års förlängning.

NOT 29 – UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER

	2020	2019
Konsultarvoden IT drift och systemutveckling	11 609	15 451
Övriga konsultarvoden	3 931	3 863
Upplupna pensionspremie*	0	17 132
Upplupna räntekostnader	43 005	49 029
Upplupna semesterlöner/löner	24 752	21 996
Upplupna sociala avgifter	11 219	11 021
Övriga upplupna kostnader	14 199	14 583
Förutbetalda intäkter	253	0
Summa	108 968	133 075

* Pensionspremien redovisas 2020 som kortfristig skuld.

NOT 30 – STÄLLDA SÄKERHETER

	2020	2019
Spärrade bankmedel som säkerhet för bankgaranti	9 800	9 800
Pantsatt värdedepå	42 902	50 414
Summa	52 702	60 214

NOT 31 – EVENTUALFÖRPLIKTELSER

Svenska kyrkan lämnar årligen bidrag och anslag till svenska och utländska samarbetspartners. Svenska kyrkans åtaganden grundas normalt på olika former av samarbetsavtal eller beslut av kyrkomöte eller kyrkostyrelse. Vissa av anslagen är direkt relaterade till en förväntan på att erhålla bidrag från andra organisationer eller myndigheter. Storleken på förväntade lämnade bidrag och anslag fastställs i allt väsentligt i en detaljbudget som beslutas av Kyrkostyrelsen året innan bidragsåret. Genom beslut om detaljbudgeten har samarbetspartnern en välgrundad förväntan på att Svenska

kyrkan ska verkställa beslutade anslag. Bidragen är dock normalt förknippade med sådana villkor att Svenska kyrkan inte anser att de ska skuldföras i samband med beslutet. I 2021 (2020) års beslutade budget uppgår anslag och bidrag till 2 047 mnkr (2 078 mnkr) varav 1 842 mnkr (1 860 mnkr) beräknas kunna finansieras med bidrag från andra organisationer samt myndigheter i enlighet med redan ingångna avtal och beslut. Resterande del av beslutade anslag finansieras dels med gåvomedel och dels med allmän utjämningsavgift samt övriga verksamhetsintäkter.

NOT 32 – VÄSENTLIGA HÄNDELSER EFTER RÄKENSKAPSÅRETS SLUT

Högsta förvaltningsdomstolen har i en dom den 9 februari 2021 fastställt att Svenska kyrkans nationella nivåns tillhandahållande av IT-tjänster och administrativa tjänster till Svenska kyrkans församlingar, pastorat och stift inte utgör näringsverksamhet. Domen är efterlängtdad och utgör slutet på en 20 år lång diskussion om hur

inomkyrkliga förhållanden ska beskattas. Högsta förvaltningsdomstolens domskäl är principiellt utformade och Trossamfundet Svenska kyrkans bedömning är att domen har stor betydelse för Svenska kyrkan och kommer att avsevärt förenkla och underlätta inomkyrkligt samarbete framöver.

Styrelsen för trossamfundet Svenska kyrkan

UPPSALA DEN 7 APRIL 2021

ANTJE JACKELÉN
ÄRKEBISKOP, ORDFÖRANDE

WANJA LUNDBY-WEDIN
(1:E V ORDF)

DANIEL TISELL
(2:E V ORDF)

ARON EMILSSON

JESPER ENEROTH

NILS GÅRDER

MATS HAGELIN

AGNETA HYLLSTAM

LARS JOHNSON

BERTH LÖNDAHL

MARIE RYDÉN DAVOUST

ELISABETH RYDSTRÖM

BRITT SANDSTRÖM

ERIK SJÖSTRAND

MARGARETA WINBERG

Vår revisionsberättelse har lämnats

UPPSALA DEN 12 APRIL 2021

GUNVOR HAGELBERG
ORDFÖRANDE FÖR REVISIONEN

OLLE BURELL

STAFFAN HOLMGREN

OLA ISACSSON

LENNART SACRÉDEUS

CONNY TYRBERG

ERIK ALBENIUS
AUKTORISERAD REVISOR
PWC

REVISIONSBERÄTTELSE

Till kyrkomötet i Trossamfundet Svenska kyrkan,
org.nr 25002-6135

RAPPORT OM ÅRSREDOVISNINGEN

UTTALANDEN

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Trossamfundet Svenska kyrkan för år 2020. Trossamfundets årsredovisning ingår på sidorna 28-54 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av trossamfundets finansiella ställning per den 31 december 2020 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att kyrkomötet fastställer resultaträkningen och balansräkningen för trossamfundet.

GRUND FÖR UTTALANDEN

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsred i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten Den auktoriserade revisorns ansvar samt De icke-auktoriserade revisorernas ansvar.

Vi är oberoende i förhållande till trossamfundet enligt god revisorsred i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

ANNAN INFORMATION ÄN ÅRSREDOVISNINGEN

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och återfinns på sidorna 1-27. Det är kyrkostyrelsen som har ansvaret för den andra informationen.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

KYRKOSTYRELSENS ANSVAR

Det är kyrkostyrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Kyrkostyrelsen ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar kyrkostyrelsen för bedömningen av trossamfundets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om kyrkostyrelsen avser att likvidera trossamfundet, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

DEN AUKTORISERADE REVISORNS ANSVAR

Jag har att utföra revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionsred i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionsred i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av trossamfundets interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i kyrkostyrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att kyrkostyrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om trossamfundets förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig

osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en trossamfundet inte längre kan fortsätta verksamheten.

- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera kyrkostyrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

DE ICKE-AUKTORISERADE REVISORERNAS ANSVAR

Vi har att utföra en revision enligt kyrkoordningen och revisionslagen och därmed enligt god revisionsssed i Sverige. Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av trossamfundets resultat och ställning.

RAPPORT OM ANDRA KRAV ENLIGT LAGAR OCH ANDRA FÖRFATTNINGAR

UTTALANDE

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av kyrkostyrelsens förvaltning för Trossamfundet Svenska kyrkan för år 2020.

Vi tillstyrker att kyrkomötet beviljar kyrkostyrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

GRUND FÖR UTTALANDE

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorernas ansvar. Vi är oberoende i förhållande till trossamfundet enligt god revisionsssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

KYRKOSTYRELSENS ANSVAR

Kyrkostyrelsen ansvarar för trossamfundets organisation och förvaltningen av trossamfundets angelägenheter enligt kyrkoordningen. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma trossamfundets ekonomiska situation och att tillse att trossamfundets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och trossamfundets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

REVISORERNAS ANSVAR

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon ledamot av kyrkostyrelsen i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot trossamfundet.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningskyldighet mot trossamfundet.

Som en del av en revision enligt god revisionsssed i Sverige använder den auktoriserade revisorn professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på den auktoriserade revisorns professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för trossamfundets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Uppsala den 12 april 2021

Gunvor Hagelberg
Ordförande för revisionen

Olle Burell

Staffan Holmgren

Ola Isacson

Lennart Sacrédeus

Conny Tyrberg

Erik Albenius
Auktoriserad revisor, PwC

BESTYRKANDERAPPORT

Revisorns rapport över översiktlig granskning av Svenska kyrkans nationella nivåns hållbarhetsredovisning samt yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Till kyrkomötet i Trossamfundet Svenska kyrkan org.nr. 252002-6135

INLEDNING

Vi har fått i uppdrag av Ordförande för revisionen samt Ekonomi- och finanschefen på Svenska kyrkans nationella nivå att översiktligt granska organisationens hållbarhetsredovisning för år 2020. Organisationen har definierat hållbarhetsredovisningens omfattning på sidan 3 i detta dokument varav den lagstadgade hållbarhetsrapporten ingår i hållbarhetsredovisningen och definieras på sidan 31.

STYRELSENS OCH GENERALSEKRETERARENS ANSVAR FÖR HÅLLBARHETSREDOVISNINGEN

Det är styrelsen och företagsledningen som har ansvaret för att upprätta hållbarhetsredovisningen inklusive den lagstadgade hållbarhetsrapporten i enlighet med tillämpliga kriterier respektive årsredovisningslagen. Kriterierna framgår på sidan 3 i hållbarhetsredovisningen, och utgörs av de delar av ramverket för hållbarhetsredovisning utgivet av GRI (Global Reporting Initiative) som är tillämpliga för hållbarhetsredovisningen, samt av företagets egna framtagna redovisnings- och beräkningsprinciper. Detta ansvar innefattar även den interna kontroll som bedöms nödvändig för att upprätta en hållbarhetsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

REVISORNS ANSVAR

Vårt ansvar är att uttala en slutsats om hållbarhetsredovisningen grundad på vår översiktliga granskning och lämna ett yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten. Vårt uppdrag är begränsat till den historiska information som redovisas och omfattar således inte framtidsorienterade uppgifter.

Vi har utfört vår översiktliga granskning i enlighet med ISAE 3000 Andra bestyrkandeuppdrag än revisioner och översiktliga granskningar av historisk finansiell information. En översiktlig granskning består av att göra förfrågningar, i första hand till personer som är ansvariga för upprättandet av hållbarhetsredovisningen, att utföra analytisk granskning och att vidta andra översiktliga granskningsåtgärder. Vi har utfört vår granskning avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten i enlighet med FARs rekommendation RevR 12 Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten. En översiktlig granskning och en granskning enligt RevR 12 har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i övrigt har.

Revisionsföretaget tillämpar ISQC 1 (International Standard on Quality Control) och har därmed ett allsidigt system för kvalitetskontroll vilket innefattar dokumenterade riktlinjer och rutiner avseende efterlevnad av yrkesetiska krav, standarder för yrkesutövningen och tillämpliga krav i lagar och andra författningar. Vi är oberoende i förhållande till Svenska kyrkans nationella nivå enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

De granskningsåtgärder som vidtas vid en översiktlig granskning och en granskning enligt RevR12 gör det inte möjligt för oss att skaffa oss en sådan säkerhet att vi blir medvetna om alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en revision utförts. Den uttalade slutsatsen grundad på en översiktlig granskning och en granskning enligt RevR12 har därför inte den säkerhet som en uttalad slutsats grundad på en revision har.

Vår granskning utgår från de av styrelsen och företagsledningen valda kriterier, som definieras ovan. Vi anser att dessa kriterier är lämpliga för upprättande av hållbarhetsredovisningen.

Vi anser att de bevis som vi skaffat under vår granskning är tillräckliga och ändamålsenliga i syfte att ge oss grund för vårt uttalande nedan.

UTTALANDE

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att hållbarhetsredovisningen inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med de ovan av styrelsen och företagsledningen angivna kriterierna.

En lagstadgad hållbarhetsrapport har upprättats.

Uppsala den 12 april 2021

Erik Albenius
Auktoriserad revisor

Karin Juslin
Specialistmedlem i FAR